

Šiame numery

BALTISTIKOS STUDIJOS JAV UNIVER-
SITETUOSE.
KULTŪRINĖJ VISUOMENĖS TARNYBOJ.
SKULPTŪRINIS PR. GASPAGONIO MENAS.
KVIETIMAS Į ŠIAURĖS PORTUGALIJĄ.
L. KAT. MOKSLO AKADEMIJOS
SUVAŽIAVIMAS.
MEDARDO BAVARSKO POEZIJA.
LAURA.
LIETUVOS ISTORIJOS VADOVELIO
KARIKATŪRA.
KELIAUTOJO KNYGA.
FILMŲ ĮVAIRUMAI.
NOBELIO LAUREATO KŪRINYS.
NAUJI LEIDINIAI.
MOTERŲ GYVENIMAS.
KULTŪRINĖ KRONIKA.

Ateitininkijos šešiasdešimtmečiui

KULTŪRINĖJ VISUOMENĖS TARNYBOJ

Jau tik dvi savaitės iki jubiliejinio ateitininkų kongreso Chicagoje. Aptarus eilę šio kultūrinio sąjūdžio reikšimos sričių, tenka prisiminti ir visuomeninę veiklą. Rašyti apie ateitininkus visuomenininkus nėra lengva. Perplati tema. Yra tas pat, kaip rašyti apie ateitininkus katalikus, ateitininkus lietuvius, katalikiškos šeimos saugotojus, ateitininkus intelektualus. Tai vienas iš penkių ateitininkų principu, kuri ateitininkai įsisavina ir yra įpareigoti juo gyventi ir jį skleisti savoje aplinkoje. Todėl visi ateitininkai yra visuomenininkai. Ne tik profesorai, mokslininkai, gydytojai, valstybininkai, istorikai, bet ir eiliniai, net ir aukštųjų mokslų nebaigę, ateitininkai visuomenininkai reikšėsi kiek ir kaip sugebėjo. Ateitininkiskus padalinius — kuopas, korporacijas, klubus, būrelius, turėjome ne tik gimnazijose, universitete, bet ir specialiose mokyklose, kaip prekybos, amatų mokyklose, Žemės ūkio akademijoje ir kt. Visi, baigę aukštesnias ar aukštesias mokyklas ir išėję į gyvenimą, stengėsi atlikti savo visuomeninę pareigą, dirbo su kaimo jaunimu pavasarininkais, bei kitomis katalikiškomis organizacijomis, ruošė kongresėlius, šventes, įvairius kursus, buvo katalikiškos spaudos platintojais bei jos korespondentais.

KUN. VIKT. DABUSIS

katalikiškąsias idėjas ir tuo būdu atliko savo visuomenininkumo pareigą. Todėl visų jų čia suminėti neįmanoma. Nesunku pavardėmis suminėti ateitininkus gydytojus, istorikus, valstybininkus, mokslininkus bei kitų specialybių žmones, bet ateitininkų visuomenininkų pavardėmis suminėti neįmanoma, nes, kaip anksčiau minėta, kiekvienas ateitininkas yra visuomenininkas, nepaisant kokios profesijos jis būtų bei kokias pareigas jis beėtų. Tik reikia atsiminti, kad, kaip ir kiekvienoje srityje, taip ir visuomeniniame darbe vienas daugiau kitas mažiau sugeba reikštis.

Visuomenininkų korporacijos

Šia proga verta atkreipti dėmesį į ateitininkų organizacijos specialias pastangas ugdyti savo narius visuomenininkais. Tam buvo kuriamos universitete bei kitose aukštesiose mokyklose specialios ateitininkų visuomenininkų korporacijos, klubai, draugovės bei būreliai. Kun. St. Yla "Ateitininkų vadove" sumini Kauno universitete penkis ateitininkų visuomenininkų klubus, o kitose aukštesiose mokyklose dar septynis — penkis vyrų ir du mergaičių vienetas. "Vytauto klubas susikūrė iš 1923 Įsisteigusios visuomenininkų sekcijos. Kęstučio korporacija sutelkė kitus, pasinešusius į visuomeninį darbą. Vieni ir antri garbės nariais kvietėsi žymesnius visuomenininkus. Vytautininkai ėjo talkinti įvairioms katalikų organizacijoms. Kęstutinininkai, be to, buvo dar ir šauliai, ir Vilniui vaduoti sąjungos nariai. Pasirinktieji tautinių herojų vadaai turėjo išreikšti tautinės visuomeninės kovos ryžtą, drąsą ir tvirtumą" (At. V. 165 psl.).

Jei kuriam ateitininkui, baigus gimnaziją ar kurią kitą specialią mokyklą, nebuvo progos skirti aukštųjų mokslų, o teko išeiti į gyvenimą sau duonos pelnytį menkesnėse pareigose, toks ateitininkas savoje aplinkoje skleidė

sis AABS biuletenis, aukštesiose JAV mokyklose yra studijuojama lietuvių ir prūsų kalba. Estų kalba randa vietos tik nedaugelyje departamentų, turinčių fino-ugrų studijų skyrius.

Keliamas reikalas organizuoti institutą, kuris ištiesai būtų pašvęstas Baltijos kalbų ir tų kraštų studijoms. Keliamas klausimas sudaryti sąrašus bibliotekų, turinčių medžiagos apie Baltijos kraštus, sudarant gal net bendrą katalogą. Tai vis ateities uždaviniai, o dabar norisi baigti skaitinimą — daugiau dėmesio gilesnėms lietuvių kalbos ir Baltijos kraštų studijoms. J. Pr.

Mergaičių visuomenininkų vienetai pažymėtini Kauno universitete du — Birutės ir Giedros, kurie veikė įvairiais būreliais, kaip šeimos, pedagogų, taikomojo meno, eucharistininkų, gailingųjų darbų, literatūrų ir kt. Kun. St. Yla "Ateitininkų vadove" dar sumini abstinentų korporaciją Narsa, sportininkų klubus Gražina ir Achilas ir Saulės mokytojų seminarijos ateitininkų klubą Živilė. Čia suminėti tik ryškiesnieji ateitininkų visuomenininkų vienetai. Jų buvo ir daugiau, bet būtų per ilga visus juos čia suminėti ir aptarti.

Spauda, vienuolynai

Reikėtų ypatingą dėmesį atkreipti į ateitininkus spaudos darbuotojus, kaip redaktorius, bendradarbius, korespondentus, spaudos platintojus ir t. t. Jie atlieka, mano supratimu, patį didžiausią visuomeninį darbą. Jie ne tik informuoja, bet ir formuoja lietuviškąją visuomenę pagal savo iš ateitininkų organizacijos gautus ir įsigytus ateitininkiskus principus.

Negalima pamiršti vyrų bei moterų vienuolynų, kurie pirmieji kūrė tremtyje jaunimo stovyklas, organizavo jaunimą jose stovyklauti, joms vadovavo ir dabar tebevadovauja. Tai labai didelis visuomeninis darbas. Jų dauguma išaugę ateitininkiškoje organizacijoje ir šios organizacijos principais vadovaudamiesi ugdo lietuvišką jaunąją kartą susipratusiai lietuviams ir uoliais katalikais.

Vadų auklėjimo pratybos

Ateitininkų organizacijos sąjungų bei jų padalinių valdybose šimtai išėjo ateitininkiška visuomeninio darbo mokyklą, vadovauvo sąjungoms bei jų vienetais, organizavo kongresėlius, kursus, o dabar organizuoja stovyklas, joms vadovauja, ugdo jaunąją kartą susipratusiai lietuviams bei uoliais krikščioniškųjų idėjų skleidėjais.

Laukiame aštuntojo ateitininkų kongreso. Jo organizaciniame comitete dalis narių jau ne pirmą kartą imasi ant savo pečių sunkią organizacinio darbo naš-

Pranas Gasparonis

Tremtinė

KERTINĖ PARASĖ

Baltistikos studijos JAV universitetuose

Jau nuo anksčiau Amerikos lietuvių, o taip pat ir kiti Baltijos tautų imigrantai, stengėsi palaikyti ryšį su politiniais sluoksniais, siekdami savo kraštų gero ir nepriklausomybės. Dabar gi baltiečiams yra pavykę išsiugdyti visą eilę naujų mokslo žmonių, o ir daugeliui mūsų ankstyvesnių profesorių pasisekė susirasiti darbą savo profesijoje, taigi lietuvių, latvių, estų kilmės intelektualai veržliai ima įsistiprinti šio krašto mokslo šventovėse ir rasti vietas savo tėvų kalbos studijoms. Artėjant mokslo pradžiui kaip tik laikas tas studijas prisiminti, kad jos turėtų kuo gausesnį lankytojų skaičių.

Neseniai iš spaudos (mimografu) išėjęs Association for the Advancement of Baltic Studies leidžiamas Bulletin of Baltic Studies nr. 2 skelbia informaciją apie baltistines studijas JAV-bių aukštesiose mokyklose. Visų pirma — Chicagos universiteto sąrašė eilė lietuvių kalbos kursų: pradinis, vidurinis ir pažengusiems; toliau — lietuvių kalbos struktūra, lietuvių kalbos istorija ir įvadas į baltų — slavų lyginamąją kalbotyrą. Iš lietuvių kalbotyros bus galima gauti magistro laipsnį, o taip pat doktoratą iš baltų — slavų kalbotyros. Pažymima, kad aukštesnį kursą dėstys prof. P. Jonikas. Annhurst kolegijoje lietuvių kalbos kursas įvestas jau 1955 metais. Čia studijos buvo išplėtos: pradinis kursas, įvadas į lyginamąją lietuvių, prūsų, lietuvių kalbotyrą, lietuvių kalbos vystymosi istorija, tautosaka, lietuvių literatūra, drama, poezija. Studentų būdavo nuo 5 iki 22. Lietuvių kalbos kursas bus ir šiais mokslo metais. Čia yra daug nusipel-

nęs kun. dr. V. Cukuras. Californijos universitete lietuvių kalbos, literatūros ir tautosakos studijos įvestos prof. Marijos Gimbutienės 1963 m. Universiteto bibliotekoje gausiai veikalų Baltijos kraštų temomis. Čia gražiai dirbuojasi J. Tininis. Centrinėje Connecticut valstybinėje kolegijoje New Britaine įvestas Baltijos baseino istorijos kursas, apimamas Suomiją, Estiją, Latvija, Lietuvą, Lenkiją, Daniją, Svediją, šiaurės Vokietiją ir šiaurės vakarų Rusiją.

Indianos universitete yra estų kalbos ir tautosakos kursas. Londono Ekonomijos ir politinių mokslų mokykloje yra naujosios Baltijos valstybių istorijos kursas, vedamas dr. R. M. Hattono. Pacifiko Liuteronų universitete Tacomoje skaitomas ekonominės politikos okupuotoje Latvijoje kursas. Jį dėsto prof. G. J. King. Pensilvanijos valstybiniame universitete prof. W. Schmaltieg duoda struktūrinį dabarties lietuvių kalbos kursą, įvestą nuo 1966 m. Lanko nuo 5 iki 10 studentų.

Pomonos kolegijoje, Claremont, Calif., dr. F. D. Scott praitais metais įvedė Skandinavijos istorijos kursą, kur buvo dėstoma ir Baltijos kraštų istorija. Numatoma, kad toliau tą kursą tęs jo buvęs mokinys St. Koblik. Claremont kolegijas aptarnaujančioje Honnoldo bibliotekoje yra daug medžiagos apie Baltijos kraštų istoriją. Šioje kolegijoje lietuvių ir lietuvių kalbos yra oficialiai pripažintos specializacijai priimtomis kalbomis. Lietuvių kalba, kaip jau seniau rašyta, dėstoma Pensilvanijos universitete, Northwestern universitete. Kaip pažymi minėta

Skulptūrinis Prano Gasparonio menas

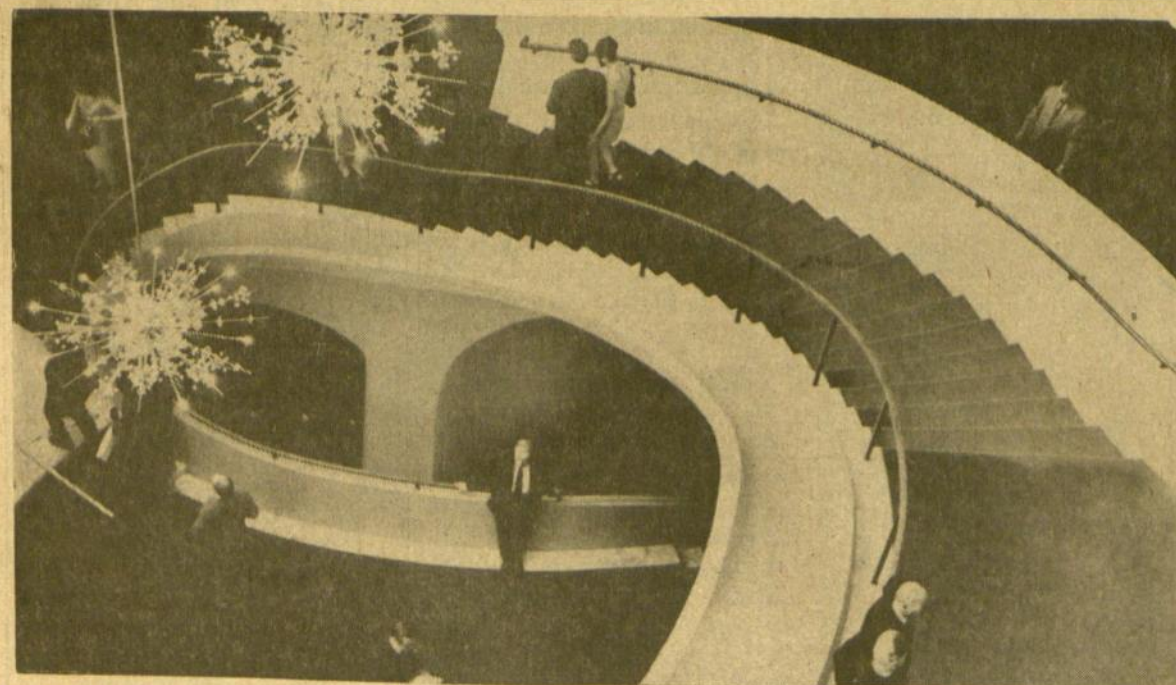
Pasitaiko žmonių, kurie tik sututėlio gipso skulptūra, vaizduodavę vyresnio amžiaus atrandanti surištomis rankomis mersavyje meninę gyslelę. Vienas iš tokių yra Pranas Gasparonis. Prieš keletą metų pradėjęs skulptūros ir keramikos studijas Los Angeles miesto kolegijoje (City College), po aštuonių semestrų sėkmingai jas užbaigė ir įsigijo menininko diplomą. Neseniai jis dar įstojo į Otis Art Institute, norėdamas pagilinti keraminės skulptūros studijas.

Susipažinus su skulptūriniais Prano Gasparonio kūriniais, tuo jau matyti, kad jie išėję iš autentiško menininko rankų. Jau pats jo diplominis darbas — bal-

janti surištomis rankomis mersavyje meninę gyslelę. Vienas iš tokių yra Pranas Gasparonis. Prieš keletą metų pradėjęs skulptūros ir keramikos studijas Los Angeles miesto kolegijoje (City College), po aštuonių semestrų sėkmingai jas užbaigė ir įsigijo menininko diplomą. Neseniai jis dar įstojo į Otis Art Institute, norėdamas pagilinti keraminės skulptūros studijas.

DVIDEŠIMTAS "DRAUGO" ROMANO KONKURAS

1. Dienraštis "Draugas" skelbia dailiosios prozos: romano, apysakos dvidešimtąjį konkursą. Rankraščius įteikti paskutinė data yra 1970 m. lapkričio 1 d.
2. Geriausiojo kūrinio autoriui skiriama 1,000 dolerių premija.
3. Kūrinio siužetą pasirenka patys autoriai. Rankraštis turi būti parašytas mašinėle, nemažesnis kaip 200 romaninio formato puslapių.
4. Kūrinius siųstų šiuo adresu: Dailiosios prozos konkurso komisijai, Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.
5. Sprendimo bešališkumui laiduoti autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame uždarame voke pažymėti savo tikrąjį pavardę ir adresą, ten pat įrašant kūrinio antraštę ir pasirinktąjį slapyvardį. Teisėjų komisijai išrinkus premijuotąjį kūrinį, atidaromas tik laimėjusio autoriaus vokas. Premijos nelaimėjusiųjų vokai komisijos ir "Draugo" atstovo akivaizdoje sudeginami.
6. Tūkstančio dolerių premiją gavęs autorius be papildomo honoraro pirmosios laidos teisę perleidi "Draugui", įskaitant teisę spausdinti dievraštyje ir išleisti atskiru leidiniu arba tik išleisti atskiru leidiniu. Nelaimėję autoriai spausdinimo sąlygas nuspręš abipusiu susitarimu.

Laiprai Metropolitan operos fojė, New Yorke.

Nuotrauka V. Maželio

KVIETIMAS Į ŠIAURĖS PORTUGALIJĄ

Birutė Ciplijauskaitė

Nors nedidelis kraštas Portugalija, tačiau ir ten, kaip beveik visur, skirtumas tarp vieno ir kito "poliaus" nemažas. Ir ji pati tokia siaurūtė, bet taip ilgai išsitiesusi, visos eilės kalnų viršinių ir daug sunkiai besisisiekiančių dalelių padalinta. Kąžkodėl tiek Ispanijoje, tiek Portugalijoje turistai pirmiausia "atidengia" pietus. Gal dėl to, kad ten ilgiau žalia, kad jau pavasarį galima maudytis, kad pirmas įspūdis kiek "linksmesniu" pasirodo. Tiek Ispanijos, tiek Portugalijos pietuose ir statyba kitokia — jaučiasi, kad arabai ten ilgiau išliko. Visa ten balta, visur pilna gėlių. (Kalbant apie gėles, reikia tuoj pastebėti, kad portugalai kur kas labiau jas mėgsta. Net ir prie vargingiausios trobelės ryškios spalvos džiugina akį; ir skurdžiausias miestukas turi savo puikiai sutvarkytą, nors nedaug didesnį, negu kišenę, parką). Žmonės gal kiek atviresni, bet ir labiau paviršutiniai.

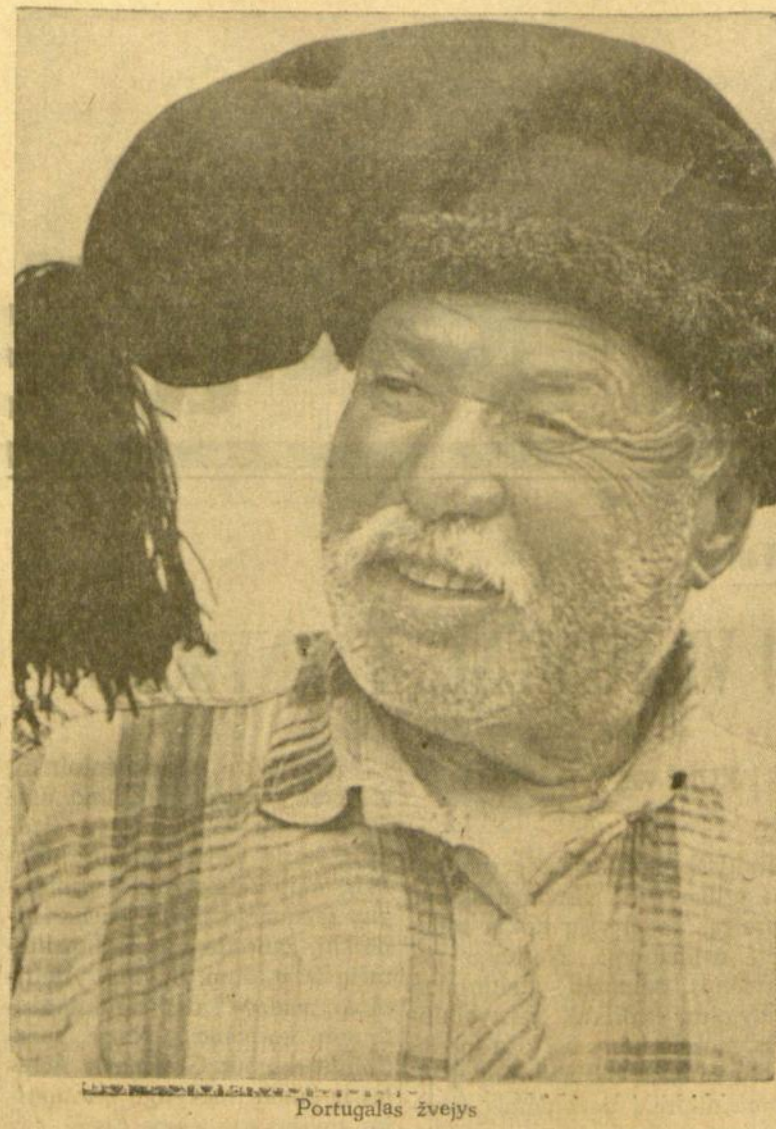
Algarve turistą patraukia savo pajūriu, savo tikrai įspūdingom aukštų, jūros išgrautų rausvų uolų pakrantėm, savo šiltu vandenių ir mėlynu dangumi. Daugiau ten ir patogumų randama, daugiau lankytojų laukia. Kai kur dangoraižiai dygsta tokiu tempu, kad netrukus pirmins Miami siluetą. Gražu ten vasario mėnesį, kai sužydi migdolų medžiai, suliedami savo kvapnu baltumu su vos kaitis bepradedančiais žaliais figų lapukais. Įdomu jos pakrantėse sekti pirmųjų kitų pasauliui ieškojusių jūreivių pėdas. Prie pat labiausiai Europoje į vakarus išsikišusio kampo — Cabo de San Vicente — yra Sagres, iš kur išplaukdavo karaliaus "Henriko navigatoriaus" laivai: dar ir dabar nemažas atplėdis — liuksusinis, į jūrą išsikišusioji tvirtovė įtaisyta viešbutis.

Į šiaurės Portugaliją mažiau kas užklusta, jei neskaityti Porto, kur rudenį vynuogių derlius net filmuoti vertas, kai su juo surištos šventės yra plačiai visam krašte pagarsėjusios. O kaip gražiai paskui tos vynuogės ar vyno statinės senoviškuose laivuose Douru plaukia link uosto! Visa šiaurė išraižyta upėmis ir upeleliais, apie kurias susiformavę slėniai vienas už kitą spalvingesni. Kai kurie taip griežtai vieni nuo kitų atskirti, kad, perkopę kalną, net visai į kitą tarpę pateikiai. Ypač skirtinga kalba kaimiečių, gyvenančių netoli Ispanijos pasienio — Miranda. Jie ir patys atrodo dar nelabai civilizacijos matę ir į svetimus žiūri šnairuo-

dami. Netoli nuo Miranda esanti Braganca daug priglaudžianti beveik visą miestuką. Gi jei pavaižiuoji daugiau į centrą, atsirandi prie pirmojo karaliaus — Alfonso Henrique — pilies griuvėsių Guimaraes. Šiandien ten gyvenimo beveik nesijaučia; gal dėl to labai aiškiai byloja istorija. Tik lieknai kiparais saugo nedidelę pilį, kurioje gimė maža, atkakli valstybė, per eilę amžių, išskiriančią šešiasdešimt metų (1580-1640), sugebėjusi atsispirti Ispanijai. Netoli nuo Guimaraes - Braga, vyskupų miestas, pradėtas statyti dar romėnų laikais. Viskas ten erdvi — jaučiasi, kad kadaise jis buvo ne tik svarbus, bet ir turtingas. Tačiau gal geriausiai atmintyje lieka šio miesto baltas vynas — geri ir negali atsigeriti, ir nenori iš Bragos išvažiuoti. Vien tik vyno besmaguriaudamas, atrodo, gali Dievą čia garbinti. Gi jei pavaižiuoji visai į viršų, prie Ispanijos sienos, tikrai pasiduodi vyno pinklėms. Vadinamas jis ten "žaliu" (jdomu, kad ir lietuviškos dainos žalia vynu mini), ir kai kuriais atžvilgiais gal šiek tiek primena linksmąjį Vienos apylinkės "Heruiger". Toks lengvutis, su į viršų kylančiais vos žiūrėjimais burbuliukais, bematant pašalinant visus rūpesčius.

Gi jei kalbam apie vyną, tai kodėl iš viso nepereiti į kulinariją meną? Architektūros, tapybos, skulptūros Portugalijoje mažiau, negu kituose kraštuose. Tačiau virtuvėje jie tikrai menininkai, ypač žuvų pagaminime. Galima gyventi kelias savaites vienoje vietoje, kasdien valgyt du kartus žuvį, ir nei karto negauti tos pačios, nei taip pat paruoštos. Na, o kai ją užlieji dar žaliu vynu, tai dingsta ir įkarščių pulit įvairumu pasižymi čia ir kavos padavimas: nei nebandyk, atėjęs į kavinę, paprastai užsisakyti "kavos" — žiūrės ir tave beveik kaip į analfabetą. Ir ją pagaminti moka — ne veltui Portugalija ilgą laiką buvo glaudžiai susijusi su Brazilija.

Pajūris gražus ir šiaurinėje pakrantėje. Gal ne toks įspūdingas, ne tokiom aukštom uolom pasipuošęs, tačiau dar ne toks perildytas: patys portugalai truputį prisibijo šalto vandens, o ten Atlantas visai atviras. Tačiau galima juo išstisus kilometrus keliauti prisiminti Palangos kopas ir pušynus. Net ir jūros žolių netrūksta — ju "žvejojimas" smarkiai paplitęs —, tik tarp jų niekad nesužvilga krantan išskalautas gintaras... Tačiau atrandama

Portugalas Zveijus

Visuomenės tarnyboj

(Atkelta iš 1 psl.)

Jaunieji intelektualai — visuomenininkai

ta. Niekas negali tinkamai įvertinti to sunkaus ir atsakingo darbo, kurį atlieka kongresų organizaciniai komitetai. Jiems priklauso didelė pagarba ir dėkingumas. Kongresai savo turiniu ir apimtimi yra didelis kultūrinis bei visuomeninis veiksnys lietuviškai bendrijai.

Kitokių kurjorų: kokio ūkininko tvarte tebestūksantis dolmenas ar beveik į jūrą įlindę kopytelėjų kryžiai. Gražūs ir visi miestukai ant upės, skiriančios Portugaliją nuo Ispanijos, kranto. Jie dar tebekalba apie kadaise klestėjusius karus — tiek vienoj, tiek kitoj pusėj iškilę tvirtovės, storos miestų sienos, sunkios, beveik be langų bažnyčios. Vienas iš tipingiausių: Valenca do Minho, kur, kol įvažiuoji į miestelį, reikia perlipti per trejus vartus ir trejas tvirtovės sienas. Jis visais lyg tvirtovė — gatvelės siauros, dažnai lietaus paverstos į visa atspindintį veidrodį; namai pilki, nedideliais langais; net ir žmonės atrodo mažiau linkę šypotis, nors, jei anksčiau rytą sutinki į laukus einančių merginų būrį, jų balsai darnūs, o dainos švelnios.

Tik šiaurės Portugalijoje, po juos debesim aprauktu dangum ar smulkiu lietučiu galima pilnai suprasti ir jo "tautinį bruožą" — "saudade" — kurią tai neišsakomo ilgės, kurio betgi jie nenori ir su kuriuo laimingai gyvena tol, kol yra savo žemėj.

Baigiant norėčiau prisiminti jauniosios kartos, jau tremtyje mokslus baigusius ir uoliai išsišiusiusius ir visuomeninį darbą atliekančius. Bet čia taip pat labai jautrus reikalas. Galiu visų nepaisinti ir reikiama neatžymėti. Atleiskite man užmirštieji šiose eilutėse, bet, patikėkite, nesate užmiršti nei mano širdyje, nei ateitininkų organizacijoje. Kas gali tinkamai įvertinti dr. Vyt. P. Vygantą visuomeninio darbo nuopelnus. Būdamas tremtinys, tris pilnus terminus išbuvo PAX ROMANA studentų padalinio pirmininkas, o dar ir dabar tebeprašo ryšius su šia tarptautine katalikų intelektualų organizacija ir yra dažnai kviečiamas patarėju to sąjūdžio. Prof. dr. Antanas Sužiedėlis, psichologas, dabartinis ASS CV primininkas, viso jaunimo labai mėgiama.

Antanas Sabalis, ateitininkiško jaunimo susižavėjimas; šalia šeimos bei profesinio darbo rūpesčių, randa visomet laiko vedavauti ateitininkų moksleivių ar studentų vienetams, jų stovykloms bei kursams ir ten skaityti labai patrauklius jaunuo-liams paskaitas. Dr. Kęst. Keblyš, chemikas, literatas, uolus Lietuvių bendruomenės tarybos narys. Jo šneka LB tarybos sesijoje visų giliai respikuojama. Povilas Žumbakis, teisininkas, uolus JAV LB CV narys, uoliai reiškiąs ateitininkų moksleivių bei studentų stovyklose, kursuose, parengimuose su paskaitomis, sporto programų pravedimu ir kt. Vcl. Kleiza, mielas ir brangus visuomenininkas. Ateitininkams nepamainomas vadovas, LB parengimų tvarkingas vykdytojas.

Eligijus Sužiedėlis, fizikas, moka prieiti prie jaunimo; ateitininkiškoji jaunimo karta juo pasitiki. Jo paskaitos, pašnekėsiai, kalbos užburia jaunimą, lygiai taip kaip ir A. Sabalio. Dr. Arūnas Liulevičius, matematikas, jo visuomeninė idėja buvo išgudyti jaunus ATEITIES redaktorius. Tai didelis visuomeninis užmojis. Gal nevisiškai jam tas pavyko, bet idėja buvo puiki ir iš jo pastangų bei draugystės su jaunąja ateitininkiška karta mes turime gražų prieauglį.

Jų visų čia nesuminėti. Lygiai taip pat negalima suminėti kitų ateitininkų visuomenininkų, kurie, jaunesni ar senesni, atliko neapskaičiuojamai didelį visuomeninį darbą, kaip St. Barzdukas, J. Kojelis, V. Valukas, V.

GASPARONIO MENAS

(Atkelta iš 1 psl.)

terišku gležnumu. Žiūrovas, jas stebėdamas, išgyvena vadinamąjį "estetinį momentą", kuris, anot Bernardo Berensonso, yra "mistinės vizijos momentas". O tai atsitinka tada, kai žiūrovas ir meno kūrinys sudaro dvasinę vienybę, atseit, kai "the two become one entity. Time and space are abolished and the spectator is possessed by one awareness (B. Berensonas, Aesthetics and History). Iš tokių elegantiškų, trauciančių akį ir sielą, kūrinių, ypač išsiskiria šie: "Meilės prisipažinimas" (valakinis riešutmedis), "Seima" (indiškas ažuolas), "Sokis" (v. riešutmedis), "Sugrįžo pabėgusi dukra" (raudonmedis).

Grynai abstraktinė Prano Gasparonio skulptūra yra "Motina ir vaikas". Ji padaryta, tiksliau pasakius, suraityta iš plieninės juostos, iškeltos ant platininio ir viršų piramidinio stovo. Suraižytos jos formos veikia žiūrovą vaizduotė, bet neišduoda idėjos, palikdamos jį spėjimo stovy. Kiek mažiau abstrakti figūra yra "Rūpintojėlis". Tai daugiau keramišku būdu iš suakmenėjusios medžiagos sukurtas kūrinys, pasižymįs truputį grubiomis, bet gana išraiškingomis formomis. Iš tokios pat medžiagos yra ir "Tremtinė", kurios visa laikysena — delnais pridengtas veidas, išsikybė į jos šonus du vaikukai — dvelkia tragizmu. Savo tiškai įdomus Gasparonio kūrinielis "Ikaras", iškalta iš juodo marmuro. Iš tikro, jis vaizduoja tik Ikarą sparną, už kurio slepiasi visa iš graikų mitologijos žinoma tragiška istorija, skelbianči žygi į laisvę.

Skulptorius Pranas Gasparovas yra sukūręs visą eilę ir kitų kūrinių, kurių dalis vasario 14-22 d. bus išstatyta Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, JAV ir Kanados lietuvių bendroje dailės

Volentas, Br. Nainys, A. Barzdukas ir kt. Tiesa, apie pastarąjį (A. Barzduką), tiesiog nedrįsau bent ką pasakyti, nes jo visuomeninė veikla, kaip ateitininko, reikškusis studentavimo laikais ir besireiškianti dabar ateitininkuose ir Lietuvių bendruomenėje labai sunkiai aptariama. Nesakau, kad kitų ateitininkų visuomeninę veiklą tiksliai aptariu. Anaipol. Bet A. Barzduko idėja tiek daug širdies į LB tarybos įstatų paruošimą bei sesijų reguliavimą sutvarkymą ir kitus darbus, kad tai sunku būtų ir išsakyti. Labai atsiprašau visus ateitininkus visuomenininkus, kurie verti daug didesnės pagarbos, nei šis mano jų prisiminimas spaudoje.

parodoje. Iš jo kūrinių dvelkia autentiška menininko dvasia.

J. Tininis

NAUJA DRAMOS VADOVĖ
Chicago universitetas savo teatro direktore pakvietė Anette Fern, vieton atsisakiusio J. O'Reilly, kuris sudaro naują vaidybos mokyklą ir dramos trupę.

SUSILAUKE 26-TO KŪDIKIO
Rosa Sarro, 47 m., gyvenanti Avellino, Italijoje, susilaukė 26-to kūdikio.

MIRĖ KOMPOZITORIUS

Dr. F. Kurzweil, dirigentas, pianistas, kompozitorius ir muzikos profesorius mirė Queens mieste, New Yorko valstijoje, sulaukęs 57 m. amžiaus.

FILMAS APIE MOZARTĄ

Pagamintas naujas biografinis - dokumentinis filmas "The Life of Mozart". Vaidzus lydi Mozarto muzika. Nors kritikai filmui daro kai kurių priekaištų, bet jis vaidžiai perteiks Mozarto gyvenimo bruožus.

Tel. ofiso HE 4-5849 rez. 388-2231

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm. ketv. 1-4 vakaro 7-9 antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta peršima
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
7709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir antr. 10-4 ir 7-9; antradi. ir penktadi. 10-4; šeštadi. 10-2 val.

Fa. 735-4477. Rez. PR 8-8990
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALLYBE — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
LAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akusherija ir moterų ligos Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų-rezid. — PProspect 8-9081
DR. JAHINA JAKŠEVIČIUS
JŪRŲ IŠKŪLIGŲ
2656 West 63rd Street
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penktadi. 12 iki 3 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak. Šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-8000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 1 iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštadi. tik susitarus.
DR. ALG KAVALIONAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBE
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. — REliance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Lietuviai švėrinai)
8925 W. 59 Street
Val.: pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12 - 4 val. p. d. 6 - 8 val. vak., šeštadi. 12 - 2 val. p. d. trečiadi. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penktadi. 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakaro. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. d. šeštadi. 11 val. ryto iki 1 val. p. d.
Ofiso telefon. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. (išskyrus trečiadienį) ir šeštadienį 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HEMlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4733
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Pirma tik susitarus
Kasdien pirmadi., ketv. 1-5 val. antradi. 9-4 val.

Ofiso HE 4-1818 REZ. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Pirm. 1 penkt. 2 — 8 p. d.
Antradi. ir ketv. 9 — 11 v. p.
Ir 4-8 p. d. šeštadi. 9 v. r. iki 12 v.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5146
Tikrina akis. Pritaiko kontaktinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7699
5159 South Damen Avenue
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta

Telef. — 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue
val., pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. iki 9 v. p. Treč. ir šeštadi. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Tel. 737-2290; ofiso ir rezidencijos
Pirma ligonius tikrai susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Išlankyt. Pūslės ir Prostatos Chirurgija
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val.: antradi. nuo 2-5 popiet. ketvirtadi. nuo 6-8 vakaro
Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5544

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 6-4110
Res. Grovehill 8-0617
Valandos: pirm. ir ket. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. p. d. ir vakaras pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 3750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v. penktadi. 10-13 v. r. 8 v. vak. Šeštadi. 1-4 v. vakaro. Sekmad. ir trečiadi. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-8099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1233
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-5198
DR. V. TUMASONIUS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėje ligoniu tikrai susitarus
val. 2-4 p. d. ir 6-8 val. vak.
Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VASKEVICIUS
(VAKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val.: pirm., antradi., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštadi. 2-4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštadi. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Tel. 767-2141, Namų 436-4850
Val.: pirmad., antradi. penktadi. 1-4 ir 6-8 v. p. ketvirt. 6-8 v. vakaro
Šeštadieniais 11-1 val. popiet.
SEKLERKITES "DRAUGE"

Vienuolyno, vadinamo Jeronimos, vajzdai Lisabonoje, Portugalijoje

LAURA

(Atkelta iš 3 pusl.)

į ją, ar ir ji taip pat pasijuto, kaip aš, tačiau nieko negalėjau pastebėti. Mes buvome mažiau negu pėda vienas nuo vienas kito ir nė vienas iš mūsų nepajudėjo.

— O kokią mokyklą lankai? — paklausiau.

— Bowdoin, — atsakė ji švelniai.
— Aš einu į Peter Fanueil, — pasakiau. Vyliausi, kad ji dar ką pasakys, bet ji tik žiūrėjo į mane. Norėjau suvalgyti vieną saldainį, bet kažkas mane sulaukė.

Durų skambutis vėl suskambėjo. Įėjo kitas klientas. Aš atsigrižau, pažvelgiau į pirkėją vyrą, tada pažiūrėjau į Olive ir išėjau. Neatdariau maišelio, kol neparėjau namo ir neatsidėdau ant slenkščio. Labai malonus, miglotas jausmas buvo manėje, kai iš lėto čapsnojavu saldinius. Ramus, švelnus, mergaitiškas Olive švarumas smego giliai į mano širdį ir nieko daugiau tuo metu pasaulį nenorėjau, kaip vėl į ją pažvelgti. Sekančias tris dienas aš vos galėjau išlaukti, kaip popietę, grįžęs iš mokyklos, eju pirkti saldainių, karštai tikėdamasis vėl rasti Olive vieną. Bet krautuvių buvo ponina Rafferty ir Olive visai nemačiau. Gėdinausi krautuvininkės paklausti apie Olive. Gal ji pastebėjo, kad gaisau po to, kai ji man padavė saldainius. Aš buvau labai laimingas, kad ji nepaklausė manęs, ko aš lūkuriuoju.

Ketvirtą dieną nusprendžiau ir tuoj iš mokyklos nubėgau prie Bowdoin mokyklos, vildamasis sutikti Olive, išeinančią iš klasės. Bet nesutikau, tačiau sekančią popietę mano širdis mušė iš džiaugsmo ir jaudinimosi, kai pastebėjau mergaitę išeinančią iš mokyklos. Laimingai jokios kitos mergaitės kartu nebuvo ir bematant buvau šalia jos. Žiūrėjau į ją ir ji į mane.

— Labas.
— Labas.
— Eini namo? — paklausiau.
— Taip.

Aš eju su ja keletą blokų nieko nesakydamas. Tada nubėgau šalin, pasiaiškindamas: — Aš privalau bėgti.

Aš eju su ja namo gal penketą kartų per sekančias dvi savaites ir mes pradėjome klausinėti vienas kitą apie mokyklą užduodamas pamokas. Buvau laimingiausias pasaulyje žmogus. Bet tada, kaip žaibas iš mėlynės trenkė žinia, kad ponina Rafferty pardavė krautuvių ir kartu su Olive išsikėlė iš miesto. Aš mergitei nepasakiau sudiev ir net nežinojau, kur ji yra. Visas atsitiko staiga. Vieną dieną nuėjau į krautuvių pirkti ir ten jau buvo vyras, naujas savininkas.

Ketetą savaitę tyliai gėdėjau Olivės. Praeidavau pro krautuvių ir norėdavau mergaitę pastebėti. Žinojau, kad jos ten nepamatysiu, tačiau jaučiau paguoda, būdamas toj vietoj kur ją pirmą kartą pamilau. Buvau tikras, kad kada nors, kur nors mes vėl susitiksim, bet kai praėjo dienos, savaitės ir mėnesiai, nustoju vilties ir netrukus ji buvo tik šviesūs prisiminimai, tačiau šiandien ji man yra realesnė už kitus žmones, kuriuos aš sutinku kasdien.

Vasara prabėgo nereikšmingai. Atėjo pirmosios rugsėjo dienos ir greitai atsidarė mokyklos. Pačią pirmą dieną buvau sukrėstas labai didelio panašumo tarp mergaitės, kuri sėdėjo priekyje manęs ir Olive. Lauros kaklas buvo labai panašus į Olive. Mergaitė buvo tokia pat šukuosena ir jos akys buvo tokia pat minkšta ir tyli šypseną. Ji nešiojo mažą širdies formos papuošalą, kuris išsėjos švelniai ant jos krūtinės. Automatiškai aš meldžiaus, kol mokytoja panelė Koveney baigė pamoką, kad Laura visada sėdėtų priekyje manęs. Jai nepatiko, bet man buvo malonu, kad ji pastoviai sėdėjo vietoje, kuri leido žiūrėti į ją ir matyti didelę dalį jos veido visada, kada aš tik norėjau.

Prakalbinau ją pačią pirmą dieną pertraukos metu. Neprašęs nei savaitė, ją jau palydėjau kelio dalį iš mokyklos namo. Ji atrodė dar meilesnė, negu prieš tai. Man patikdavo, kada ji pasukdavo galvą kalbėdama su mani. Man patikdavo, kada kartais eidama šokinėdavo ir ypač patikdavo, kai ji braukdavosi nuo veido užkritusius plaukus. Aš dar nebuvau pamiršęs Olive, bet Laura vis labiau ir labiau užvaldė mano širdį. Ją pradėjau slapčiomis girti kitiems berniukams. Jie tiesiog sakydavo: "Ji yra kitokia" ir nukreipdavo kalbą kitur. Tai mane paguosdavo ir įskaudindavo todėl, kad jiems Laura nebuvo tokia imponuojanti kaip man ir taip pat būdavau pa-

tenkintas, kad nesidomėjimas nesudaro konkurencijos.

Kartą prieš Padėkos dieną ji atvyko į klasę vilkinti nauja suknelė, pasiūta iš lengvai mėlyno mašesto.

Galvojau, kad ji daug gražesnė už paveikslą, kurį aš mačiau Bostono meno muziejuje. Norėjau jai tai pasakyti, bet gėdinausi. Vietoj to tiesiai pasakiau:

— Nauja suknelė?

Ji nusišypsavo ir atsakė:

— Taip.

Vėliau, po pietų, kai ji bandė nubraukti pūkelį nuo suknelės, pamačiau to judesio švelniam susikaupime jos vidinį grožį.

Tarp Padėkos dienos ir Kalėdų buvo ištisas mėnuo ir per visą tą laiką dieną ir naktį galvojau, kaip įteikti dovaną. Norėjau ką nors jai įduoti, bet taip, kad niekas nežinotų. Jeigu berniukai sužinotų arba ir kitos mergaitės, tada aš būčiau tapęs pajuokos objektu ir būčiau pravardžiuojamas minkštablancaudžiu. Kalėdos vis artėjo ir aš vis dar nežinojau ką daryti. Taip atėjo prieškalėdinis rytas. Mokykloje turėjo būti pramogų ir tai galėjo man padėti. Aš galėjau ką nors gauti Laurai, užrašyti ant to jos vardą ir pasakyti, kad tai radau ant savo arba ant kieno nors kito suolo. Niekas nežinotų, kad aš jai įteikiau dovaną, tik pati Laura. Žinoma, aš nepasakyčiau tiesiog, kad aš įteikiu, bet vyliausi, kad ji pati suprast. Taip pakelyje į mokyklą po pietų nupirkau idomią kalėdinę kortelę, apsukau apie mažą spalvotą saldainių maišelį, užrašiau Lauros vardą ir paslėpiau dovanėlę po savo palaidinuke. Įpusėjus kalėdinei eglutei, ištraukiau pakietėlį iš po palaidinės ir padaviau Laurai, nutaikęs kada ji buvo viena.

— Aš radau ant savo suolo, — pasakiau.

Ji paėmė pakietėlį, pravėrė plačiai savo mėlas akis ir šūktelėjo:

— O, tai man?

— Taip, — atsakiau, žiūrėdamas tiesiai į jos veidą, vildamasis surasti kokią užuominą, kad ji suprato. Bet nebuvo jokio įtarimo, kad ji nutuokė. Ji net nežvilgtelėjo į mane. Tik žiūrėdama pakietėlį, atidarė jį ir, šūktelėjus "O", nubėgo pas kitas mergaites. Girdėjau ją sakančią: "Žiūrėkite, kažkas man padovanojo. Žiūrėkite".

Buvau labai nusiminęs. Mano planai nepavyko. Visas pasaulis sugriuvo. Bet po keleto minučių ji susijaudinusi atbėgo pas mane ir pasakė:

— O, labai ačiū.

Akimirksni galvojau, kad ji mane pasivė į šalį ir pasakys: "Ačiū, jūs esate labai malonus", bet vietoj to, ji paprastai ištarė: "Aš norėčiau žinoti, kas tai man dovanojo? Jūs sakote radote ant savo suolo?"

— Taip.

— Aš norėčiau žinoti, — kartojo ji.

Norėjau jai pasakyti, bet negalėjau. Grįžau namo vienas. Man tada buvo labai liūdnas Kalėdų vakaras. Jeigu Laura nebūtų klausiusi, kas jai tai davė, jeigu ji nebūtų nieko sakiusi, jeigu ji tik būtų sekundę reikšmingai nusišypsėjusi, aš būčiau buvęs sužadintas. Žinojau, kad mergaitės yra skirtingos negu berniukai, jos nieko tiesiog nepasako. Bet ar ji nesuprato?

Kai mokykla vėl prasidėjo, galvojau, kad Laura bus užmiršusi visas Kalėdų pramogas ir bus sugalvojusi būdą, kaip man pasakyti, kad ji žinanti, kas skyrė jai Kalėdų dovaną. Per pertraukas stengiausi būti netoli jos ir kvapą sulaukydamas laukiau jos patvirtinimo, bet ji tik šypsojosi. Mano jausmai svyravo tarp desperacijos ir džiaugsmo. Ji man pasidarė miulesnė per dešimtį dienų atostogas, daug malonesnė, švelnesnė apie kaktą ir akis, ir po pamokų tą dieną aš mieliai laukiau, kad galėčiau palydėti namo, ir mano laimė buvo beribė, kai ji sutiko. Tik bijojau, kad berniukai nepradėtų kalbėti, jog aš ir Laura mylimės, bet aš vikriai išsisukau, lydėdamas ją aplinkinėmis ir mažo judėjimo gatvėmis. Ji to nepastebėjo. Laikiau ją už rankos, kai mes ejomė per kryžkelės ir susijaudinimas, kuris krėtė mane, buvo didžiausias mano gyvenime atsiskleidimas. Tuo momentu galvojau garbinti Laurą ligi gyvenimo galo. Jos sudiev pasakytas prie durų, kai aš ją palydėjau ligi namų, buvo to mano pasiryžimo palaiminimas.

Kovo pradžioje Laura susirgo ir mokyklos nelankė net trejetą savaitę. Parašiau jai šėtą laišku, porą per savaitę. Jaučiau tokį didelį malonumą jai rašyti, jog norėjau, kad ji namuose dar ilgiau pasiliktu. Laiške rašiau "Brangi Laura", to ko aš niekada jai nedrįsau pasakyti žodžiu.

(Bus daugiau)

Vitolis Dragnavičius

Zmonos Gražinos biustas
Nuotr. V. Mažilio

NAUJI LEIDINIAI

LAISKAI LIETUVIAMS. 1970 liepa - rugpjūtis. Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Redaktorius Juozas Vaišnys, S.J. Metams \$5.00. Adr.: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.

Tėvams, auklėtojams, jaunimo organizacijų vadams būtų naudinga susipažinti su praktiškais šiamet numeryje dr. A. Liaugminio mintimis straipsnyje "Šių dienų auklėjimo problemos šeimoje". Su gilia pedagogo ir psichologo patirtimi autorius svarsto auklėjimo taktiką ir metodus, primindamas reikalą, kad tėvai siektų vaiko tikslų, o ne savo norų; kad būtų motyvuojama pagal vaiko amžių; asmeninis autoritetas turi būti pakeičiamas objektyviu atskleidimu, kodėl taip vaikas turi elgtis; skirti blogą elgesį nuo blogo vaiko (peikti blogą darbą, ne patį vaiką); išsikalbėti su vaiku, reikale prašant jį paaiškinti savus veiksmus; domėtis vaiku. Dr. Liaugminas primena, kad savo tarpe vartodami anglų kalbą, kurią blogiau moka už savo vaikus, tėvai tik mažina savo autoritetą vaikų akyse. Pagaliau autorius pateikia visą eilę klausimų tėvams.

Siame numeryje yra ir daug kitų vertingų straipsnių: A. Tamošaitis, S.J. tešia svarstymus apie atostogas; duodami tekstai trijų Chicagoje laikytų paskaitų: kun. Pr. Geiščiūno "Lietuvybės išlaikymas atsinaujinančioje Bažnyčioje", A. Kizienės — "Lietuviškumo priemonės ir kliūtys mūsų paraprijose", J. Masilionio — "Bažnyčia ir lietuviybės išlaikymas"; duodami po šių paskaitų Am. liet. mokytojų s-gos priimti nutarimai; J. Prunskis gausiai pateikia iš spaudos už geležinės užždangos ištraukų, rodančių religines prašvasites; N. Jankutė recenzuoja A. Barono "Dieną prie ežero". M. Drunga svarsto apie ateistų rūšis. Kalbos skyrūje aiškinama, kada "ne" rašyti sky-

rių, kada drauge. Duodamas V. Slaito eilėrašitis.

BULLETIN OF BALTIC STUDIES. Nr. 2. Leidžia Association for the Advancement of Baltic Studies. Redaguoja O. Arens, A. Juriado, B. Vaškėlis, A. Ezerailis, R. Skulte, A. Ziedonis. Metams \$5.00. Adr.: 471 Bay Ridge Ave., Brooklyn, N.Y. 772-20.

Baltiečių mokslinės sąjungos pirm. prof. G. King aiškina apie sąjungos tikslus ir veikimą. V. Koresaar svarsto baltistinių studijų plėtimo būdus ir ieško galimybių, kaip būtų labiau priei-

Nobelio laureato kūrinys

Tarp literatūros milžinų, atžymėtu Nobelio premija, turime ir pirmą tos premijos 1968 m. susilaukusį japoną Yasukari Kawabata. Dabar mes jį vėl prisimename ryšium su šiemet anglų kalba išėjusiu jo romanu "The Sound of the Mountain" (išleido A. Knopf leidykla New York, 1970 m., 276 psl., 6.95 dol.; iš japonų kalbos vertė E.M. Seidensticker).

Šis romanas perkelia skaitytoją į japonų šeimos gyvenimą, kur pagrindinis personažas Shingo, gyvenęs Tokijo priemiesty, girdi nuo kalno ateinantį lengvą triukšmą bibliotekose esanti baltistinė medžiaga. Informuojama apie baltistines studijas JAV auklėtosiose mokyklose. Aptariami praėjusieji ir būsimieji baltistams įdomūs svarbesnieji įvykiai, duodamas sąjungos narių sąrašas, recenzuojama ar suminama eilė lietuviams, latviams, estams įdomių veikalų.

BOOKS ABROAD. An International Literary Quarterly. Number 3, Summer 1970. Redaktorius Ivar Ivask. Metams \$8.00. Adr.: University of Oklahoma Press, 1005 Asp Ave., Norman, Okla., 73069.

Aptariama įvairių Amerikos, Europos, Azijos tautų literatūra. Eilė straipsnių skirta panagrinti Afrikos literatūrinę kūrybą. Siame numery aptinkam ir keletą lietuvių; juos minėjome kultūrinėje kronikoje. Zurnale daugiausia bendradarbiauja universitetų ir kolegijų profesoriai ir duodamas platus, bet konspektyvus, pasaulio naujausios literatūros vaizdas, paruoštas aukštų kvalifikacijų bendradarbių.

Nauja nesukūręs, sena negrauk. — R. Striupas

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIŲ
RADIO. STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIŲ APARATAI

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
J. LIEPONIS

FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta.

Chicago Savings and Loan Association NEW RATES

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION

6% PER ANNUM OF \$5000.00 OR MORE ON CERTIFICATES 2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 OR MORE 6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE PASSBOOK ACCOUNTS \$100.00 Minimum

5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings & Loan Assn.
JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board
6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575
HOURS: Mon 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4 Thurs. and Friday 9 to 8. Sat 9 to 12:30

Lietuvos istorijos vadovėlio karikatūra

JONAS DAINAUSKAS

„Sviesa“ leidykla Kaune 1969 m. išleido A. Gaigalaitės ir R. Žepkaitės „Lietuvos TSR Istorijos X-XI klasei“ vadovėlį, 134 p. kaina 17 kap. „Vadovėlis“ pradedamas Tarybų Rusijos 1917 m. Spalio revoliucijos liaupsinimu. Knygos skyrių užvardinimai labai primityvūs, kaip pvz.: „I. Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos pergalė ir Tarybų valdžios įkūrimas Lietuvoje, II Lietuva buržuazinės diktatūros metais“ ir t.t.

Autorės stengiasi įtikinti, kad iš pat pradžių vienintelė Lietuvos pagelbininkė buvusi Tarybų Rusija. Esą, raudonoji armija 1919 m. Lietuvą „vadavusi iš vokiečių, ją gynusi nuo bermontininkų bei pilsudskininkų“ ir visa kas vyko Lietuvoje 1919-20 metais kilo iš „Tarybų Rusijos geravališkumo Lietuvai pastangų“ ir t.t.

Vienur nutylint, kitur savaip komentuojant įvykius, dar kitur pridant ar net per akis meluojant bandoma įtikinti, kad „buržuazinės Lietuvos“ vyriausybė buvusi Lietuvos liaudies priešas ir kad tik Lietuvos komunistų partija bei Tarybų Rusija per visą laiką buvo Lietuvos darbo žmonių užtarėjai.

Cia pateikiamos kelios ištraukos rodo to „vadovėlio“ argumentaciją: (p. 11) ... (1918) Naujai susikūrusi Lietuvos komunistų partija tapo vienintelė partija, kuri gynė Lietuvos darbo žmonių reikalus, ruošė juos kovai už vokiškųjų okupantų išviejimą ir Tarybų valdžios įkūrimą... Nuvirtus kaizerį ir vykstant revoliucijai Vokietijoje, Lietuvos buržuazija neteko savo atramos ir, būdama silpnai organizuota, atsidadė viena prieš savo liaudį, kuri, sekdamą Rusijos proletariato pavyzdžiu, ruošėsi nuverstį išnaudotojišką santvarką Lietuvoje... (p. 16). „... Spalio revoliucijos idėjos (1918 m.) įkvėpė Lietuvos darbo žmones. Jie nuvertė vokiškųjų okupantų ir Lietuvos buržuazijos valdžią ir sukūrė Tarybų Lietuvą, Lietuva tapo savarankiška suvereni valstybė, atgavo valstybingumą, kurio ji buvo netekusi dar feodalizmo laikais...“ (p. 25). „Sausio mėn. (1919 m.) pradžioje į Lietuvą atvykę Raudonosios Armijos daliniai palengva žygiavo į priekį, padėdami Lietuvos darbo žmonėms įtvirtinti Tarybų valdžią...“ (p. 28).

Nepriklausomos Lietuvos šmeižimai

... Rugpjūčio 26 d. (1919 m.) kontrevoliucionieriai užėmė pasuktinį Tarybų valdžios atramos tašką — Zarasus, Tarybų Lietuvos ginkluotosios jėgos neatlaikė stipresnių kontrevoliucinių jėgų spaudimo ir pasitraukė iš Lietuvos... Mat Lietuvos buržuazija, bijodama liaudies masių revoliucinių nuotaikų, nutraukė karą su Tarybų Rusija...“ (p. 29) „... Okupacinis režimas po buržuazinės Lietuvos laikinosios vyriausybės (1918 m.) sudarymo nė kiek nepasikeitė, nes lietuviškosios buržuazijos administracija rėmėsi vokiečių žandarmerija ir jų ginkluotais daliniais. 1918 m. gruodžio mėn. kai Vilniaus darbo žmonės paskelbė Tarybų valdžią, buržuazinė vyriausybė iš revoliucinio Vilniaus pabėgo į Kauną...“ (p. 31).

...Tarybų Rusijos vyriausybė (1919 m.) kovojo už taiką ir rūpinosi, kad mažos Pabaltijo tautos nebūtų įtrauktos į kovą prieš Tarybų Rusiją... bermontininkai... plėšė vietinius gyventojus... Tai sukėlė didelį gyventojų nepsitenkinimą. Kaimų ir miestelių darbo žmonės savo iniciatyva ėmė organizuotis kovai prieš bermontininkus, kadangi buržu-

azinė vyriausybė jų negynė. Pakilus liaudies masėms į kovą, buržuazinė vyriausybė, išsigandusi masių aktyvumo, pareikalavo iš Vokietijos vyriausybės atšaukti bermontininkus iš Lietuvos...“ (p. 32).

Aukština rusus, žemina savuosius

... 1920 m. pavasarį... Raudonoji Armija atmušė pilsudskininkų puolimus ir ėmė vaduoti Lietuvos sritis... Pagal liepos 12 d. sutartį Tarybinė vyriausybė perdavė Vilnių Lietuvai. Tačiau buržuazinė vyriausybė, bijodama revoliucinių Vilniaus tradicijų, nesukubėjo įsikurti Vilniuje... Želgiovskio kariuomenė buvo galima išvyti iš Vilniaus, nes liaudies masių ir kariuomenės nuotaka buvo labai pakili. Tačiau Lietuvos buržuazinė valdžia buvo klusni Antantės imperialistams... (p. 33).

„Tarybų Rusijos vyriausybė kovojo už tai, kad Klaipėdos kraštas būtų perduotas Lietuvai, ir ne kartą protestavo prieš Vakarų Europos imperialistų kėslus... Vokietijos imperialistams reikalaujant Klaipėdos kraštą buvo perduotas Lietuvai...“ (p. 34).

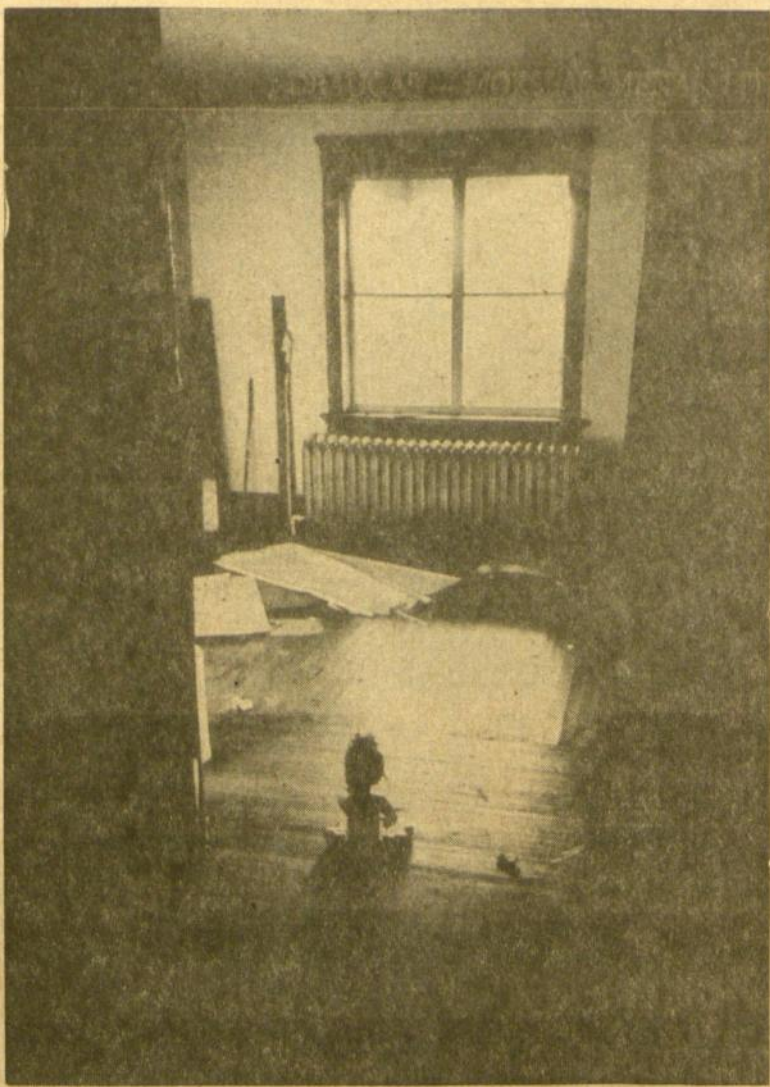
... Valstiečiai, gavę sklypus, turėjo per 36 metus sumokėti išperkamuosius mokesčius, tuo tarpu buržuazinės kariuomenės kariams, 1918-1919 m. slopinusiam Tarybų valdžią ir revoliucinį darbo žmonių judėjimą Lietuvoje, žemė buvo dalijama nemokamai...“ (p. 39). „... 1920 m. vasario 22 d. Aukštojoje Panemunėje... sukilimui nuslopinti buržuazija panaudojo karo mokyklą ir kitas buržuazijai parinktas dalis, vadovaujamas anglų ir amerikiečių karius...“ (42 p.). „1926 m... Lietuvos-Lenkijos konfliktas grėsė tai kafi. Tik tvirta ir taikinga Tarybų Sąjungos pozicija sulaukė pilsudskininkus nuo lemiamo žingsnio...“

Nuslepia Hitlerio — Stalino sutartį

Būdinga, kad visame „vadovėly“ nė vienu žodžiu neužsimenama apie 1939.VIII.23 d. Hitlerio — Stalino sutartį, Lietuvos „pirkimą“ iš Hitlerio ir tarybų Maskvos panaudotą techniką bei priemones „vaduojant“ Lietuvą iš „buržuazijos valdymo“. Vieton to (p. 58) skyrelyje „Savitarpio pagalbos sutartis su Tarybų Sąjunga ir Vilniaus gražinimas Lietuvai“ rašoma: „...Tarybų Sąjungos vyriausybė ryžosi užkirsti kelią tolimesniai hitlerininkų brovimuisi ir 1939 m. rugpjūčio 17 d. įvedė Raudonąją Armiją į Vilniaus kraštą...“ (p. 61). „... senoji valdžia, likusi vienišai prieš darbo žmonių revoliucinį judėjimą (po 1940.VI.15 d.) kapituliavo...“ (p. 70). „...Lietuvos buržuazija, antrojo pasaulinio karo sąlygomis negaudama paramos iš imperialistinių valstybių, buvo per silpna priešintis ginklu ir atidavė valdžią bei pilietinio karo. Taigi socialistinė revoliucija Lietuvoje įvyko taikiu keliu, iš dalies panaudojant parlamentinį kelią...“ (p. 71). „...Lietuvos TSR priėmimas (1940m.) į Tarybų Sąjungą įtvirtino Lietuvos tikrąjį valstybingumą, užtikrino jai išorinį saugumą, laisvę ir nacionalinę nepriklausomybę...“

Komunistų partijos adoracija

Ir taip panašiai argumentuojama per visą tą „vadovėlį“. I padanges keliama menka, nususišališkas liet. komunistų partijos veikla, kuri Nepriklausomoje Lietuvoje, nežūrint Maskvos siūstų, specialiai apmokytų agentų ir dosnių pinigų, niekad nebuvo plačiai išsivysčiusi. Tik dabar, iš

Užmirštoji lėlė..

Nuotr. Algirdo Grigalicio

tokių „vadovėlių“ sužinoma apie 1918-1940 m. LKP „didvyrišką“ veiklą, nors net ir kasdieną su tokios rūšies reiškiniais susidūriantieji tuolaikiniėje Lietuvoje žmonės nieko panašaus apie tokią tariamą „veiklą“ tada nebuvo girdėję, nes... tokios veiklos tada ne-

buvo arba ji buvo tiek menka, jog tik mažas dėmesys jai buvo skiriamas.

Lietuvos eksploatavimą vadina laimėjimu

Toliau tame „vadovėly“ bandoma įtikinti, jog viskas kas Lie-

tuvos žmonių Lietuvoje sukurta, pastatyta ar buvo atstatyta po II-jo pasaulinio karo, tai atsieka vien „išmintingo LKP vadovavimo“ ir „broliškų respublikų, o ypač Tarybų Rusijos pagalbos dėka“. Čia pat daromi palyginimai apie tai kokia, girdi, buvusi toje ar kitoje srityje padėtis „buržuazinėje“ Lietuvoje ir kokia ji pasidarė „tarybų“ Lietuvoje, niekur, aišku, neužsimenant apie tai, kokia gi padėtis būtų atsieka, jei Lietuva nebūtų Maskvos okupuota, vien tik imant dėmesin natūralų augimą ir palyginimą su kokio kito, laisvo krašto plėtra, pvz. nors ir su Danija. Užtat Lietuvos ūkio eksploatavimas visos Tarybų Rusijos naudai vaizduojamas kaip didelis Lietuvos ūkio laimėjimas.

Nieko apie trėmimus, nieko apie rehabilituotus

Būdinga, kad tame „vadovėly“ nieko nėra ne tik apie Tarybų Rusijos Lietuvoje įvykdytą genocidą, išvežimus, bet ir apie Stalino laikais likviduotus, o vėliau „rehabilituotus“ komunistus, įvairius partijos bei kariuomenės „didvyrius“.

Paliekant visą tą „vadovėlių“ šalį, sunku suprasti, — kokiems galams jame taip sukarikatūrinama artimoji Lietuvos praeitis. Juk ir Maskvos okupuotoje Lietuvoje dar gerai yra žinomas Nepriklausomos Lietuvos laikotarpis, tuo labiau, kad ir okupuotoji Lietuva nėra ir negali būti hermėtiškai izoliuota nuo kito pasaulio, nuo duomenų, kurie prie-

šingai ne tame „vadovėly“ rašoma.

Tempiant ant Maskvos korpulio Čia matome tik vieną paaiškinimą; gal dabar, Lietuvą valdant Maskvai, kai kuriems oportunistams Lietuvoje svarbu yra įrodyti Maskvai, kad ir jie „kovojo“ už tarybinę, t.y. rusų okupantų valdomą Lietuvą, užtat tokiu „vadovėlių“ pagalba ir kuriami šitokie mitai. Tačiau, bet koks tampa mas ant maskviško korpulio Lietuvos istorinės tikrovės, jos gyvenimo faktų nepakeis ir tokie mitai Lietuvoje tol gali būti skelbiami iki už jų skelbėjų stovi Maskvos tankai bei durtuvai. Kitas klausimas — tai, ar daug ten esama tokių, kurie tais mitais tiki. Užtat, baigiant, čia galima tik vien klausimą pastatyti: ar „draugės“ A. Gaigalaitės ir R. Žepkaitės pačios tiki tuo, ką jos tame „vadovėly“ prirašė?

DICKENSO SIMTMEČIUI PAMINĖTI

Minint 100 metų sukaktį nuo Dickenso mirties, išleista antologija, pavadinta: „Charles Dickens, 1812-1870: An Anthology“. Spaudai paruošė Lola L. Szladits, išleido Arno Press.

SACRED HEART SCHOOL

Resident School For Boys Grades 4 Through 8 BROTHERS OF THE SACRED HEART SCHOOL ANDOVER, MASS. 01810

NAMŲ TAISYMO DARBAI

Stalniaus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai prieinama kaina. SKAMBINTI RE 7-9615

KUR GALIMA GAUTI BEVEIK VISŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ KATALOGĄ?

Tik dienraščio „Draugo“ knygų kataloge yra beveik visos Amerikoje gaunamos lietuviškos knygos.

„Draugo“ spaustuvė išleidžia daugiau knygų, negu kitos lietuviškos leidyklos Amerikoje. Taip pat beveik visi leidėjai platina savo knygas per dienraštį „Drauga“ ir jo platintojus.

Tuoju rašykite ir prašykite „Draugo“ pasiųsti jums katalogą ir dažniausiai gausite reikalingą lietuvišką knygą arba bus pranešta, kur galima ją gauti, jei leidėjas neplatina per „Draugą“.

Reikia lietuviškos knygos? Kreipkitės į „Draugą“.

HIGH RATES Paid Quarterly

5% PASSBOOKS	6% \$5,000 minimum 2 YEAR CERTIFICATE
5 1/2% \$1,000 minimum INVESTMENT BONUS PLAN	5 3/4% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE

Savings insured to \$20,000
Highest reserves

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

J.I.B. VAISTAI išgydo: pleiskaną, sustabdo plaukų slinkimą ir ataugina plaukus. Gražina plaukams natūralią spalvą. Moterims ir vyrams. 3 uncijų buteliuko užtenka 16 savaičių. Siųskite užsakymus su \$6.00 money orderiu: **J. & J. PHARMACY, 2557 West 69th Street, CHICAGO, ILLINOIS 60629**

1970 Plymouth-Duster

Plymouth Valiant Duster 2-Door Coupe Pigesnė registracija
DIDŽIULS NUOLAIDOS
Kaina nuo \$2,172.00
5 metų arba 50,000 mylių garantija. 25 mylias su vienu gallonu G T X — FURY — DUSTER

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 ARCHER AVENUE — PHONE VI 7-1515

Vienos Kardinolas Arkivyskupas **FRANZ KOENIG** apie V. Bagdanavičiaus knygą **THE CULTURAL WELLSPRINGS OF FOLKTALES** rašo:

„Kaip religijos istorijos specialistas aš galiu paliudyti apie šio rinkinio įdomumą ir svarbą moksliniam šios srities darbu. Jūsų aiškinimai yra išimtinės vertės.“

Ši knyga yra vertinga priemonė supažindinti kitataučius su senąja lietuviška kultūra.

Apie tai Kardinolas rašo: „Zvalgydamasis po jūsų knygą kiekvienas ras, kad Mircea Eliade's pareiškimas jog lietuviška tautosaka yra turtingiausia Europoje, pasitvirtina.“

Knyga gaunama Drauge. Ji kainuoja \$ 6.00.

SAVERS SAVE. SPECULATORS WORRY.

WHAT IT MEANS TO BE A STANDARD FEDERAL SAVER...

Starting a savings account with Standard Federal is the beginning of a new experience... an experience of complete confidence and assurance. It's the big reason so many savers come to Standard Federal.

They are confident in the management which has made Standard among our nation's most respected and strongest savings institutions. They know they can get their hard-earned savings whenever they need them. Our record of over 61 years of safety and ready availability of funds gives them confidence in knowing that they can have their money at any time. And what is equally important is that they will get back every dollar they saved in full... plus interest (currently the highest rates allowed by law).

If you are looking for a good, sound, proven investment, free of the dangers of wild market fluctuations, consider a savings passbook or certificate account at Standard Federal. Join the over 60,000 savers who can look with satisfaction and assurance to a growing insured savings account at this outstanding savings institution — Standard Federal.

	ANNUAL YIELD	ANNUAL RATE	MIN. BALANCE	MIN. TERM
CERTIFICATE ACCOUNTS	6.18%	6.00%	\$5,000	TWO YEARS
DEFERRED INCOME PLAN ALSO AVAILABLE	5.92%	5.75%	\$1,000	ONE YEAR
Gold Eagle PASSBOOK ACCOUNTS	5.39%	5.25%	\$50	3 MONTHS

- Regular Passbook Account, 5% annual rate, yields 5.13% per year when compounded.
- Highest savings interest rates allowed by law
- Compounded Daily (Paid Quarterly)

ASSETS OVER \$145,000,000
RESERVES OVER \$12,900,000

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 847-1140

SERVICES • A Variety of Insured Savings Plans • Home Mortgage Loans • Christmas Club Accounts
Vacation Club Accounts • Travelers Checks • United States Savings Bonds
• Free Savings Transfer Service • Free Parking

OFFICE HOURS • Monday & Thursday, 9 a. m. to 8 p. m. • Tuesday & Friday, 9 a. m. to 4 p. m.
• Saturday, 9 a. m. to 12 Noon • Wednesday, no business transacted

FILMŲ VAIRUMAI

Meniška Capotės trilogija

Nėra malonesnio laiko praleidimo, kaip susisupus šilta prie židinio su gera knyga rankoje, lyg užhipnotizuotam, persikelti į puikaus veikalo vaizduojamą pasaulį.

Kas yra matęs režisieriaus Frank Perry perduotus ekrane tris Truman Capotės pasakojimus iš "Trilogy", tas tikrai sutiks ir padrasins kitus nepraleisti retos progos nueiti į Carnegie teatrą Chicagoje ir pamatyti gerą filmą — paveržiantį, šiltą, jautrų, gyvą ir atskleidžiantį žmogiškus jausmus. Aktorių vaidyba yra lyg brange nybių skrynios atskleidimas.

Capote yra vienas šių laikų puikiausių rašytojų ir stilistų. Ne daug kūrėjų turi jo sugelbėjimą atpašakoti smulkmeną ir pagauti dialogą. Jis kiekvieną savo žodį padaro svarų — turintį reikšmę. Laimė, Perry režisūra yra lygiai taip pat švari ir tiesi.

Visi trys pasakojimai turi tarpusavy vieną bendrą ryšį. Kiekvieną centrinių charakterių spaudžia viena svarbesnių problemų — įsibraunančios mirties pajautimas. Pasakojimai apie senus žmones yra pagrindiniai vežimai, kuriais mėgsta dardėti žiaurūs prilyginimai ir šilti atsiminimai. Capote ir Perry, lyg du taiklūs šauliai, pataiko į savo tikslo centrą kiekvieną kartą su sekančiu pasakojimu, vis geresniu už buvusį. Dvejetainis pasakojimų, "Among the Paths of Eden" ir "A Christmas Memory" buvo rodomi televizijoje šiek tiek ilgesne forma.

Miriam

Kiekvienas tuoj pajus, kad kažkas netvarkoj, kai sena panelė Miriam (Mildred Natwick), atrodanti, lyg ji dėvėtų mirties kaukę, pakelia mažos mergytės sviedinį Central parke, New Yorke, ir, paduodama jį vaikui su pamišusiu žvilgsniu, sako: "Štai tavo sviedinys, medauninkėli".

Ji greitai paveikia mergaitės auklę, papasakodama, kad ji dirbo, kaip guvernante "labai įzy-

Estelle Parsons su Joanne Woodward filme "Rachel, Rachel".

miams, įžymiesiems žmonėms". Dabar gi ji esanti be darbo. Ji liko greitai užmiršta mergaitė, kurią ji užaugino. Miriam gyvena viena su savo papūgėle Tommy. Vieną vakarą ją aplanko ar tai vauduoklė, ar maža mergaitė. Ir kas jai nutinka, ne vieną nukratys šiurpuliu.

Tai bauginantis, šaldantis ir liūdnas pasakojimas, dideliu taupumu perteiktas. Yra labai sunku stebėti žmogų, kuris yra vienišas, išbauginęs ir besigriebias, kas tik pasitaiko aplinkoj. M. Natwick veidas yra lyg dvasių persekiojamas, toks pat veidas yra jos jaunos viešnios.

Tarp takų į rojų

"Among The Paths To Eden" filme Mary (Maureen Stapleton) irgi stengiasi įsikibti ko tai gyvenime. Ji pagyvenusi, šiek tiek šlaba nuo jaunystės, neseniai netekusi tėvo. Mary lanko kapines ir ten laukia našlių, lankančių savo žmonių kapus. Tada ji kalbina juos, tikėdamasi susirasti gyvenimo draugą.

Perry vykusiai nufotografuoja prailgintą įvykį tarp Mary ir našlio Belli (M. Balsam). Jam tai puikiai pasiseka, kai šio patrauklaus "dueto" kiekvienas atskleidžia charakterį, kuris yra baukštus, drąsus, atsidengias ir nuslepias.

Atmintina scena, kurioje Mary, paaiškinusi, kad ji išmoko atmintinai daugel Helen Morgan dainų, serenaduoja našlį Belli, abiemis sėdint ant jo žmonos antkapio.

Maureen Stapleton metodus tiesioginiai kovoti su vienišumu yra ne tik tiksli pamoka, bet ir šilts atvaizdavimas. Tuo tarpu Martin Balsam švelniai paverčia niekais jos užmačias.

Neužmiršamos Kalėdos

"A Christmas Memory" yra ne tik ilgiausias visų trijų pasakojimų, bet ir geriausias. Taipgi paties Capotės atpasakotas. Tai jo paties prisiminimai iš vaikystės nuotykių su tolima pussesere (suvaizdinta Geraldine Page), kuri yra mažiausiai 60 metų už jį vyresnė, bet jauna dvasia, kaip ir jos jaunutis giminaitis.

Šiame specifiniame vaizdely pasakojama, kaip jė abu kepė 30 vaisinių pyragų, kad juos išdalintų Kalėdoms dovanų.

Jaunasis Capote jaučia augantį įsitikinimą, kad šios bus paskutinės Kalėdos, kurias jis praleis kartu su savo drauge — giminaitė. Tas neaprašomas džiaugsmas, kurio jė dalinasi — jė abu pasikeitė savo pačių padarytom kalėdinėm dovanom — aitarais — yra tiesiog pavydėtinas.

Capote sugeba nupiešti paveiks-

KELIAUTOJO KNYGA

Kun. Petras Butkus. Tautų Šventovėse. Kelionių įspūdžiai. Išleido Žemaičių knygos mėgėjų ratelis Gintaras, Sydney, Australija 1970 m. 390 psl. 3.75 dol. Tiražas 750 egz.

Gausių, kelis mėnesius užtrukusių, kelionių po daugelį Europos, Amerikos, Azijos valstybių aprašymas. Autorius stengiasi kalbėti suglausta, paduoti gausių informacijų apie vietas. Tai daugiau duomenų rinkinys, kaip lengvi kelionių nuotykių, kurių pats autorius prisipažįsta daug neturėjęs. Autorius akylus ir įstengia pagauti būdingiausius daly-

kus. Pvz. pasakodamas apie Portugaliją (240p.) cituoja portugalų dainos posmą apie jūrą, ryšančią žvejus. "Kiek druskos tavę vien iš Portugalijos ašarų".

Kun. P. Butkus įstengia rasti taiklų, vaizdų žodį. Pvz. rašydamas apie Texas dykumas ir raudoną uolėtus kalnus, sako: "Bet už nederlingumą ši žemė atsilieina savo krauju — savo alyvos sultimis".

O uždangai nusileidus, uždegtos šviesos ras ne vieną susimąčiusį žiūrovą, susikaupusį rimta

Kun. P. Butkus

la šime pasakojime, kaip retas kuris teksto rašytojų teįstengtu. Jam labai gambiai asistuoja Perry žmona Eleanor (abu su vyru gavo Oskaro premiją už "David and Lisa"). Viena scena — seno indėno aplankymas, kad nupirktų iš jo degtinės pyrago kepimui, yra beveik tobula.

Iš visų puikių vaidybų — Geraldine Page išskirtiniausia. Donnie Melvin, suvaidinęs jaunąjį Capote, yra visiškai nelaukta džiugi staigmena.

O uždangai nusileidus, uždegtos šviesos ras ne vieną susimąčiusį žiūrovą, susikaupusį rimta

Seymour Cassel filme "Faces"

me apmąstyme. Greičiausiai, pagarba, kurią mes maloniai reiškiam mirusiems, turėtų būti atiduodama tiems patiems žmonėms, jiems dar gyviesiems esant. Spalvotoji "Trilogy" sukelia norą pasakyti savo artimiesiems, kad juos myli. Argi ne tame ir glūdi menas?

kus. Pvz. pasakodamas apie Portugaliją (240p.) cituoja portugalų dainos posmą apie jūrą, ryšančią žvejus. "Kiek druskos tavę vien iš Portugalijos ašarų".

Kun. P. Butkus įstengia rasti taiklų, vaizdų žodį. Pvz. rašydamas apie Texas dykumas ir raudoną uolėtus kalnus, sako: "Bet už nederlingumą ši žemė atsilieina savo krauju — savo alyvos sultimis".

O uždangai nusileidus, uždegtos šviesos ras ne vieną susimąčiusį žiūrovą, susikaupusį rimta

WAGNER & SONS

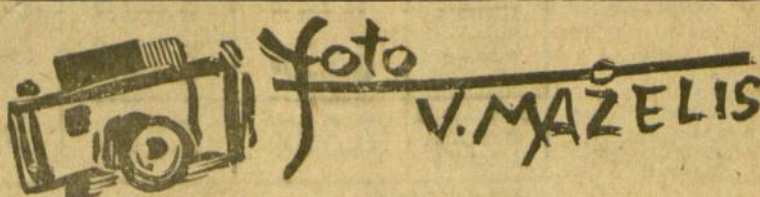
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters. Nuomola — Paruoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS Virs 60 m. patikimas patarnavimas NAUJOJE-VIETOJE 5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

LIETUVISKAS RESTORANAS, kuriame GAMINAMI LIETUVISKI VALGIAI

Atdara nuo 6-jos valandos ryto iki 8-tos valandos vakaro. Pirmadieniais uždaryta

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758 JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

• vestuvės: spalvota ir juoda balta (gal vykti ir į kitus miestus) • portretūra • meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai Tel. — HY 7-4677 422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan
2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President Tel. 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY
5% PASSBOOK ACCOUNT
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.; Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.; Saturday, 9 A.M. to 1 P.M. No Business Transacted on Wednesday
Paid and Compounded Quarterly
NOW INSURED TO \$20,000.

Papiginta kaina UZSAKYKITE DRAUGĄ JAUNIMUI
Reikia visomis išgalėmis stengtis pratinti mūsų jaunimą skaityti lietuvišką spaudą. Mūsų dienraščio administracija nori Jums šiame svarbiame reikale nuosirdžiai padėti.
Jeigu Jūs prenumeruojate "Draugą", o Jūsų vaikai gyvena skyrūm ir lanko mokyklą svetimoje aplinkumoje. Jūs galite jiems užsakyti šio lietuviško dienraščio antrąją prenumeratą atskirai, papiginta kaina, gaudami visą trečdali nuolaidos nuo pilnos prenumeratos kainos.
Ir jaunavedžiams galite užsakyti "Draugą" tomis pačiomis sąlygomis — papiginta kaina. Jūsų sūnūs ir dukros, gyvendami Jūsų namuose gal skaitė lietuvišką dienraštį. Prateskite šią gražią tradiciją ir jiems atskirą šeimą sukūrus. Visais atvejais pasinaudokite teikiama trečdali nuolaida.
Veikime drauge, kad mūsų jaunimas skaitytų lietuvišką dienraštį "Draugą"!
"Draugo" administracija

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
5 1/4% **5%**
Mokamas už Vienų Metų Certificatų sąskaitas Minimum \$5,000.00
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEEley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 6:30 val. po pietų.

The Paul Studio
MODERN. FOTOGRAFO NAMAI
SEIMOS PORTRETUS IR VISOKIŲ PROGŲ NUOTRAUKAS
3213 So. Morgan St. Chicago, Illinois 60608 TEL. YArds 7-5858

Kiekvienam, kuris nori pranokti anglų kalbos, arba amerikiečiui, mėginančiam išmokti lietuviškai, būtina reikalingas žodynas. Reikalingas jis ir norint pasitikrinti savo žinias viena ar kita kalba. DRAUGE yra gerų žodžių pasirinkimas, kuris turi patenkinti kiekvieną:
V. BARAVYKO Anglų—Lietuvių kalbų žodynas \$6.00 (Apie 30,000 žodžių kietuose apdaruose)
V. PETERAICIO Lietuviškai anglišką žodyną \$7.00 (Antra laida, kietuose apdaruose)
Illinois State gyventojai prie kainos turi pridėti 5% mokesčio

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Česlovo Grincevičiaus mazaikinis romanas "Geroji vasara" jau atspausdintas; belieka tik įrašyti. Knyga turi 261 puslapį. Susideda iš 30 atskirų pasakojimų, kurie sudaro vientisinį romaną. Siužetas — viena vasara šviesiame Lietuvos miestelyje. Leidžia Liet. knygų klubas. Knygų rinkoje pasirodys rugsėjo mėn. Antroji C. Grincevičiaus knyga: "Velykų dovanėlė", skirta vaikams, yra atiduota išleisti Kultūros Fondui, kurio pirm. yra A. Kairys. Ją išleisti pasiūlė L. Bendruomenės švietimo taryba, vadovaujama J. Kavaliūno.

• Danutės Brazytės - Bindokienės premijuota apysaka jauniui "Mieste nesaugu" jau atspausdinta Immaculata spaustuvelyje Putname. Knygų rinkoje pasirodys mokslo metų pradžioje. Knyga turi netoli 200 pusl. Vaizduoja jauno moksleivio gyvenimą mieste ir priemestį su modernių laikų pavojais ir pagundomis. Antroji D. Brazytės — Bindokienės knyga — romanas "Viena pasaulyje" — spausdinama "Draugo" spaustuvelyje. Visas tekstas jau surinktas. Knyga turės netoli 300 pusl. Leidžia Lietuvos knygų klubas. Romanas turi labai gyvą intriga, apie ką mūsų dienraščių skaitytojai įsitikino, kai šis kūrinys ėjo "Draugo" atkarpoje. Dabar D. Brazytė ruošia spaudai novelių rinkinį, kuris bus daugiau taikomas jaunimui. Visos novelės iš jaunų žmonių gyvenimo Amerikoje. Mūsų rašytoja taip pat jau turi apmatus naujam romanui.

• Karolės Pažeraitės romanas "Anapolio papėdėje" jau surinktas "Draugo" spaustuvelyje. Leidžia Lietuvos knygų klubas.

• Prof. Antano Maceinos knyga "Bažnyčia ir pasaulis" jau atspausdinta ir perduota išskyklai. Veikalas duoda kritinį skersinį bažnytinio gyvenimo kaitos po II Vatikano susirinkimo. Leidžia Vakarų Europos lietuvių sielovada. Knyga turi 157 pusl.

• Prof. dr. Ant. Kučas, dėstęs Scranton universitete, išėjo į pensiją. Dabar baigia ruošti Amerikos lietuvių istoriją, kurią išleis Lietuvos enciklopedijos leidykla. Prof. Kučas apsigyveno pas St. Dzikus, Woodhaven, N.Y.

• Dail. J. Pautienius Kanadoje įrašė peizažus.

• I Liet. katalikų mokslo akademijos suvažiavimą Toronte ruošiasi atvykti apie 40 paskaitininkų.

• Rimvydas Šilbajoris, profesorius Ohio valst. universitete, naujam "Books Abroad" žurnalo numeriui (1970 vasara) parašė recenzijas knygų: Igorio Cinovo "Metaforų" (išleista New Yorke) ir J. Marcinkevičiaus "Sena abėcėlė" (išleista Vilniuje).

• Ilona Gražytė, profesoriant Ahuntsic kolegijoje, Kanadoje, naujame "Books Abroad" žurnalo numeryje recenzuoja H. Nagio knygą "Broliai balti aivarai".

• Antano Giedriaus "Ašvydo pasakas" jau surinktos "Draugo" spaustuvelyje. Leidžia Liet. knygų klubas knyga turės 140 psl.

• Juozo Tininio romanas dailininko žmona" jau surinktas "Draugo" spaustuvelyje. Leidžia Lietuvos knygų klubas.

• Pilnas lietuviškas mišiolas bažnyčioms, pagal naujai išleista lotynišką mišiolą Romoje, bus nedelsiant paruoštas ir duodamas spaudai. Tuo reikalu Ateitininkų kongreso metu Chicagoje įvyks pasitarimas, kuriame dalyvaus vysk. V. Brizgys, vysk. Ant. Deksnys ir Kunigų vienybės valdyba. Bus aptarta, kas tą darbą įvykdys.

mūsų filosofas buvo kilęs nuo Biržų. Studijas baigęs Maskvoje, kai kurį laiką profesoriavo Tartu universitete, vėliau Vilniaus univ. ir Vyt. Did. universitete Kaune. Lietuvą okupavus bolševikams, pasitraukė į vakarus ir Bonnos universitete dėstė slavų dvasinės kultūros dalykus. Yra parašęs daug studijinių darbų. Pagrindinis jų yra vokiečių kalba Vyt. D. universiteto išleista studija apie Solovjovo filosofiją. Plačiose skaitytojų masėse daug susidomėjimo sukėlė jo atviras laiškas dr. Šliupui "Ateizmas ir mokslas", kur jis įrodė, kad didieji mokslininkai kartu buvo tikintieji krikščionys.

• Šiandien sueina 30 m. nuo prof. V. Čepinskio mirties. Tai buvo gilus mokslininkas — fizikas, pedagogas, visuomenininkas. Specializavosi Petrapily, vėliau Šveicarijoje ir Vokietijoje. 1929-1933 m. buvo Vytauto Didžiojo universiteto rektorius. Kaip social demokratų frakcijos žmogus buvo išrinktas į seimą. Dr. K. Griuniui esant prezidentu buvo Sveikimo ministeris. Daugelio studijinių straipsnių autorius. Domėjosi religijos klausimais. Žinomi jo pareiškimai: "Galėjau pasilikti universitete, tačiau man rūpėjo daugiau laiko skirti aišioms giliems gyvenimo klausimams, padaryti balansą, sutvarkyti sielos bagažą... Kai dėl žmogaus gyvenimo, tai mokslas prieina prie tų pačių minčių, kurios yra Evangelijoje... Mechaniškas pasaulis neduoda jokios sankcijos kilniam, etiškam, šventam gyvenimui. Jaučiu, kad negalima iš visatos išskirti Dievo".

• Dr. Vl. Juodeika antradienį sulaukė 70 m. amžiaus. Yra gimęs 1900 m. rugp. 25 d. Grinkiškyje, Kėdainių apskr. Laisvės kovų savanoris, ekonomistas, Grazo universitete parašęs disertaciją apie žemės reformą Lietuvoje. Buvo Finansų ministerijos ir Valst. tarybos referantas, kaimo tvarkytojas, dėstytojas Kauno universitete. Nuo 1949 pradėjo dėstyti Portlando univ. Jo brandžius straipsnius spausdindavo žurnalai Lietuvoje.

• Istorikas Paulius Rabikauskas, S. J. rugp. 16 d. sulaukė 50 m. amžiaus. Gimęs Gudžiūnuose, Kėdainių apskr., 1920 m. Jau 15 metų kaip Gregorianumo universitete dėsto paleografiją ir popiežių diplomatiką. Eilės enciklopedijų bendradarbis ir istorinių studijų autorius. Apie jį seneniai (liepos 18 d.) plačiau kultūros priede rašė dr. J. Jakštas.

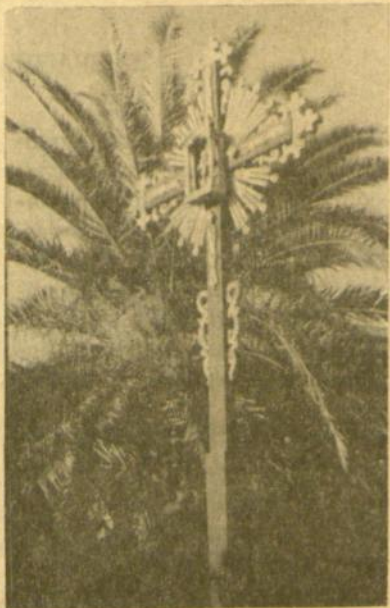
• "Aštuntasis Ateitininkų Federacijos Kongresas", specialus leidinys jubiliejinio kongreso proga, jau baigiamas spausdinti. Vištelį priešė dail. Gedrė Vaitienė. Kongresas vyks šūkiu: "Žmogus - kūrėjas Dievo planuose" ir tas šūkis išrašytas pirmame šio leidinio puslapy. Turiny: V. Bagdonavičiaus, MIC "Ateitininkiškos būklės skersinis pūvis 1970 m.", kun. P. Patlabos "Moksleivių ateitininkų atsikūrimas Vokietijoje", prof. A. Damušio "Jauna krikščioniška asmenybė — tautos viltis", apibūdinimas literatūros vakaro dalyvių, žodis vysk. Brizgio, vysk. Deksnio, Liet. atstovo J. Kajecko, Atk. federacijos valdybos. Leidinys bus išleistas rugsėjo mėn.

POPILIARIAUSI SKELBIMAI DRAUGE

Kokie yra popiliausieji skelbimai "Drauge".

Tie skelbimai, kurie užima tik kelias eilutes, yra plačiai skaitomi. Kartais jie daugiau patraukia skaitytoją, negu didesnieji skelbimai.

Tie skelbimai yra "Aplink mus" skyriuje paskutiniame dienraščiui "Draugo" puslapy. Vienas, kitas toks skelbimas gali daug padėti Jūsų draugijos parengimui. Daugelis naudojami tokiais skelbimais, nes jie yra plačiai skaitomi kiekvieną dieną. Pabandykite skelbti ateinantį Jūsų draugijos parengimą tokiu būdu "Aplink mus" skyriuje.

Lietuviškas kryžius marijonų sodelyje Avellanedoje, Buenos Aires priemiesty, Argentinoje.

nys 32 pusl., gausiai iliustruotas. Leidžia kongreso rengimo komitetas.

• Zvejai Baltijos jūroje su žuvimis ištraukia ir metalinių indų su nuodingomis dujomis, kurias sąjungininkai, okupavę Vokietiją, paskandino jūrose. Tarpais bangos išmeta gabalus padegamų jų bombų, kurios sužeidžia neatšargius jų radėjus.

• Daugiau kaip 700,000 žmonių JAV-se yra įsigiję piloto leidimus skraidyti lėktuvais. Jų tarpe ir viena močiutė, 65 m. amžiaus.

ALKOHOLIS IR TABAKAS TYRIMŲ LABORATORIJOS

St. Louis univ. medicinos mokyklos prof. dr. Budh Bhagat, dėstęs fiziologiją ir farmakologiją, nustatė, kad alkoholis ir nikotinas turi įtakos į gaminiama žmogaus kūne hormono, vadinamo norepinefrinu, kuris veikia į kraujo spaudimą, cukraus kiekį kraujyje ir metabolizmą. Alkoholis iš pradžių paspartina to hormono gamybą, tačiau didesnis alkoholio vartojimas sumažina to hormono kiekį kraujyje ir iš to kyla depresijos, baiminimosi jausmas. Nikotinas skatina to hormono gamybą ir jo sunaudojimą smegenyse. Dėl to, kai geriamas žmogus sumažina šio hormono kiekį organizme, o rūkymu yra įprastai palaikyti aukštą to hormono lygį, jame atsiranda sunkiai atsispiriamas noras rūkyti. Norintiems mesti rūkyti, prof. Bhagat pataria palaipsniui mažinti rūkymą, kartu alkoholio vartojimą sumažinant iki minimumo.

KNYGA APIE PSICHIATRUS

Neseniai iš spaudos išėjo A. Rogowo knyga "The Psychiatrists" (išleido G. P. Puntnam's Sons), kur surinkta labai daug visapusių duomenų apie psichiatrus ir psichoanalistus.

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai? Bent vienu atžvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent ugdydami lietuvišką knygą.

Už \$5.00 ar daugiau paimdami lietuviškų knygų per metus, mes galime per Lietuvos Knygų Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinktinai visus Klubo leidinius trečdaliu pigiau.

Rašykite tuojau:

Lietuviškos Knygos Klubui
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

pridėdami \$5.00 įstojamojo mokesčio. Jokių kitų mokesčių nereikės, išskyrus už pasirinktas knygas su trečdaliu nuolaidos.

Klubas siūnia savo nariams informacijas, apie išleidžiamas knygas.

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visus mūsų apylinkėse. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zogas, President

5% All accounts compounded daily — paid quarterly.

6% 2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4470

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street Chicago, Illinois Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

G E L E S

Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms

G U Z A U S K U

2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834 Beverly Hills Gėlinėda

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai:

STEP. C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ) 2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213 2314 W. 23rd Place Tel. Virginia 7-6672

POVILAS + RIDIKAS 3854 S. Halsted Street Tel. YARds 7-1911

PETRAS BIELIONAS 1948 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-8572

JURGIS F. RUDMIN 3819 S. Lithuania Ave Tel. VA 7-1138-1139

ANTANAS M PHILIPAS 8307 So. Lithuania Ave. Tel. YARds 7-3401

VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill., Tel. OL 2-1003

PRANASAUJA SUNKŲ DEŠIMTMEČIŲ

Įžvalgi britų ekonomistė, Popiežiaus teisingumo ir taikos komisijos narė Barbara Ward parašė naują knygą: "The Angry Seventies". B. Ward pramato, kad šis dešimtmetis bus neramus, desperatiškas, gausus revoliucijomis ir varginančiais karais. To priežastis ji randa miestų augime, modernizacijoje ir labai gausiame gyventojų prieauglyje. Ypač sunki padėtis bus Azijoje, Afrikoje ir Pietų Amerikoje, kur ūkiuose dėl žemės trūkumo, o miestuose dėl darbų stokos gy-

ventuojuose bus daug nusivylimų. Jeigu dabartinė pasaulio raida nepasikeis, rašo B. Ward, prasiplys getų ir skurdo rajonai nuo Chicago iki Kalkutos. Tuo pačiu metu augs skaičius ir turtingųjų bei pariziejų...

Mums atrodė, kad kūrybos laisvė yra aukščiau negu žmogaus, bet šiandien jau aišku, kad mes klydome... Menas nėra nei didesnis, nei svarbesnis už žmogų. Kam galop jisai, jei ne žmogui, yra skirtas? — J. Aistis

TREJOS DEVYNERIOS

Esame išimtinai šių nuostabių gydomųjų žolių platintojai. \$3.00 ir persiuntimas 75 ct. Siunčiame ir C.O.D. Mūsų vaistinėje gaunama: sėmenys, Apyniai, Kadugij, uogos, Ramunėliai, Kačvuogės, valerijono šaknys ir daugybė kitų gyd. žolių.

J. & J. PHARMACY
2557 West 69th Street, Chicago, Illinois 60629
TELEF. — PProspect 6 - 4363

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME — TEVAS IR SŪNUS —

THYS MODERNIOS KOPLYCIOS:

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIŲ NUO MR. NELSON Savininko SAINT CASIMIR MONUMENT CO. 3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių DIDŽIAUSIAS PAMINKLŲ PLANŲ PASIRINKIMAS VISAME MIESTE

Telef. — CEDarcrest 3-6335

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID Laidotuvių Direktorai

Trys Moderniškos Koplyčios

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YARds 7-1741-2

REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

Modernioms problemoms slėgiant

Naujausių knygų lentynose užtikame Frederick Elder veikalą "Crisis in Eden" (išleido Abingdon Press, Nashville, Tenn. 1970 m. 172 p. 395).

Autorius yra gavęs gerą išsilavinimą Berkeley ir Harvardo aukštesiose mokyklose. Savo knygoje jis, kaip antrinė antraštė pasako, duoda žmogaus ir jo aplinkos religinę studiją. Nors stilius gana abstraktus, bet autorius gausiai vietas skiria ir konkreitiems dalykams. Pvz. Jis labai siejasi oro suteršimu, kas yra priežastimi didesnio mirtingumo plaučių vėžiu (ypač miestuose). Jam kelia rūpesčių užteršimas žemės radioaktyviomis medžiagomis, triukšmo problema, po kraštą kasmet išbarstomų 200 milijonų tonų visokių atmatų. Jis sieliasi dėl maisto užteršimo visokiais vabzdžių — kenkėjų nuodijimo chemikalais. Primena, kad per paskutinius 200 metų žemėje jau yra išnykusios net 106 įvairių žinduolių rūšys.

Bet jis susirūpinęs ir moraliniu žmonių užteršimu. Apie hipius kalba, kad jie iškėlė protestą prieš nebedaromą skirtumą tarp žmogaus ir mašinos, tačiau jų linija tai bloga reakcija prieš blogą akciją. Jų linija nėra konstruktyvi ir sukelia tik naują problemą. Autorius pasisako prieš plintančią tendenciją liberalizuoti abortus, ta' dumas: Jeigu sprendimo motyvu laikysime pagarbą gyvybei, tai būtų galima paklausti, ar žmonių daugėjimo problemos sprendimas abortais bus etiniu atžvilgiu aukštesnis kaip jos sprendimas prievartine bado mirtimi ar atominiais ginklais".

Autorius apgailestauja, kad mokyklų nebeperieikia pagrindinių žmogaus vertybių suvokimo: jos kaip ir hipiai (tik kiek švelniau) protestuoja dėl problemų, bet neduoda konstruktyvių pasiūlymų jas išspręsti. Autorius viltingai mato religijos inais. Veikalas duoda progos susimąstyti. J. Pr.

Sv. Mišios Marijos aukšt. mokyklos sodaliečių grupė

MOTERIS IR SPORTAS

Moterys sportas jau buvo gerai žinomas senovės Graikijoje. Mat, tos valstybės žydėjimo laikais moterys kūno kultūrą plėtė taip pat, kaip ir vyrai, naudojosi tomis pačiomis teisėmis. Jokios valstybinės šventės ir apeigos neapsidavė be moterų dalyvavimo žaidimuose. Valstybės mokslo vyrai skatindavo moteris į fizinį sportą ir kūno lavinimą. Net Graikijos didysis filosofas Platonas savo raštuose yra pažymėjęs, kad, girdi, būtų per daug neprotinga, jei nebūtų rūpinamasi pakelti moterų kūno kultūros ir aukštesnį laipsnį. Todėl senovės graikų laikų moterys turėjusios gražiai išlavintą kūną. Jos nepažinojo jokių dirbtinų priemonių kūno suvaržymui, pvz. kaip gorsetai ir įvairūs kiti varžtai. Moterys dėdavo lengvus drabužius, batus ir puoėdavosi įvairiais skoningais papuošalais. Užtai moterys galėjo didžiulius savo grožiu, nes kūno grožis buvo lygiai lavinamas, kaip ir protas. Kartu su Graikijos nepriklausomybės praradimu žlugo ir visos gražiosios to krašto moterų viltys.

Suvaržymai

Barbariškos tautos stengėsi sunaikinti visa, ką graikai per

imtmečius sukūrė. Istorijos tėkmėje dėl įvairių priežasčių buvo pradėta žiūrėti į kūną, kaip į nuodėmių šaltinį. Labiausiai dėl to nukentėjo moterys. Viduriniais amžiais kūno neapykėta pasiekė aukščiausią laipsnį. Į moteris buvo žiūrima, kaip į silpnėsi ir neprotingą tvarinį. Vyrai ėmė žiūrėti į moteris kaip į savo geismų patenkimo šaltinį ir tuo pažemino jos vardą ir garbę. Prieita net prie to, kad moterys neturėjo teisės žvilgetėti į vyrus. Jos ėmė slėpti savo veidą po šydu. Nuo to laiko atsirado įvairūs moters kūną varžą apsrėngimai, gorsetai, kurie varžė moterų judesius. Moterys negalėjo siekti mokslo. Ir iš viso mokslui tuomet buvo erėkėtuotas kelias. Tiesos iėskotojai dažnai laužuose suspirėdavo, isisūbavus akklam fantizmui. Tačiau jau nuo XIII-XIV amžiaus žmonija pradėjo išsinarplioti iš dvasinės vergijos, vienas kitas mokslininkas iėdriso tarstelėti ir naujesnį žodį. Pagaliau ir Bašnyčia pripažino, kad žmogaus kūnas turi būti lygiai lavinamas kaip ir protas. Moterys taipgi po truputį išsikovojo daugiau teisių. Moteris, būdama iš prigimties silpnėsnė, pradėjo rūpintis sustiprinti ir savo fizinės kūno jė-

NAMUOSE RAUGINTI AGURKAI

STEFANIJA STASIENĖ

Siuo metu gausu įvairių daržovių: daugelis užsiauginame savo se daržuose ar nebrangiai perkame iš aplinkinių ūkių. Visos daržovės labai vertingos mūsų mitybai, todėl patartina kuo daugiau jų naudoti. Šiuokart atkreipkime dėmesį į agurkus, kurių sezonas kaip tik prasidėjo.

Kuo turtingi agurkai?

Tai visų mėgiama daržovė, kurią ir Lietuvoje plačiai naudojo. Turėdami švelnų skonį ir didelį vandeningumą, agurkai veikia gana gaivinančiai. Tačiau jų vertė kur kas reikšmingesnė, negu dažnai galvojame. Štai, kaip "Health Saver" žurnalo redaktorius Roland E. Horvath vertina agurkus. Jis sako, jog agurkai turtingi vitaminais A ir B, o ypač vitaminu C. Be to, turtingi kalciumu, magnезija ir geležimi. Taip pat turi mineralų, kurie gana sėkmingai gydo pasireiškančius simptomus medžiagų apykaitos sutrikime ar artritis, reumatizme ir t. t. Agurkų yra daugelis atmainų. Vieni jų tinka daugiau salotoms, kiti rauginimui. Salotiniai paprastai yra ilgi ir tamsiai žalia luoba. Perpiovus, matosi, kad jie daugiau mėsingi ir turi mažiau sėklų. Šie paprastai daugiau tinka greitam vartojimui.

Tuo tarpu rauginimui tinka a-

gurkai nedideli, žalsvos žievės su baltais ruoželiais.

Geriausiai, kai jų sėklos dar tik pusiau išsivysčiusios.

Rauginimui paprastai naudojami mediniai indai. Galima naudoti ir molinius bei stiklinius.

Sveikas rauginimo būdas

Prieskoniai naudojami šie: krapai, vyšnių lapai, juodųjų serbentų lapai, krienu bei ažuolo lapai, česnakai, garsvyčių grūdėliai, džiovinti raudoni pipirai. Šiuos smulkius prieskonius čia paprastai vadina "pickling spice". Druskos tirpinys nevienodas. Kai rauginami agurkai greitam vartojimui, tai duodama mažiau druskos, o žiemai rauginant dedama daugiau druskos. Vandeni galima vartoti nevirintą. Rauginimo būdų, žinoma, yra daug. Paprastai kiekviena šeimininkė daro tai pagal savo skonį bei paprotį.

Amerikoje labai populiarūs rauginti agurkai. Tik, žinoma, jie paruošti su actu ir kitais priedais, kurie suteikia agurkams spalva, kietumą ir apsaugą nuo gedimo, tačiau sveikatingumo atžvilgiu nepatartini. Mūsųose naudojami natūralūs būdas be visų cheminių priedų yra mūsų skoniui labiau priprastas ir sveikesnis. Štai paprasčiausias ir lengviau-

sias būdas rauginti agurkus greitam naudojimui.

Lengviausias agurkų rauginimo būdas

Agurkus nuplauti, truputį nupiauti galus ir eilėmis sudėti į molinį ar stiklinį indą. Sudėjus vieną eilę, uždėti krapų, vyšnių ar kitų minėtų lapų, porą skiltelių česnako ir porą arbatinių šaukštelių "pickling spice" (mišinys garsvyčių, salierų grūdėliai, gvazdikėliai, kvepantieji pipirai, raudoni pipirai, lauro lapeliai).

Užpilti šūriu drungnu vandeniu (1 galionui vandens puse puoduko druskos). Įmerkti ir džiovintos juodos duonos plutele. Lentele prislėgti, uždengti ir laikyti kambario temperatūroje.

žmona.

6) Gloria Vanderbilt, žurnalo leidėja Wyatt Cooper žmona.

7) Automobilio turuolio paveldėtoja Charlotte Ford Niarcho.

8) Charles Revlon (Revlon kosmetikos prez.) žmona.

9) Harilaos Theodoracopoulos (graikų laivų magnato) žmona.

10) Ahmet Ertegun (plokščių bendrovės prez.) žmona.

11) Ahmed Behima (Morocco ambasadoriaus Jungt. Tautoms) žmona.

12) Graham Mattison (Paryžiuje išsikūrusio amerikiečio finansininko) žmona.

13) William Rayner (New Yorko socialiniame gyvenime iškilusio) žmona.

14) Čikagietė, buv. Deeda Gerlach, dabar William McCormick Blair žmona, sąrašą patenkanti antru kartu (pirma kartą 1965 m.)

Apie pasisekimą ir laimę

Psichologai siūlo šiuos patarimus, kaip patraukti laimę į savo pusę ir turėti pasisekimo: 1) Būk labiau pastabi, 2) eik ir paieškok laimės, 3) gerokai domėkis kitais žmonėmis, 4) galvok pozityviai, 5) nebijok rizikuoti ir 6) saugok savo sveikatą.

Lėktuvų patarnautojų amžius

Air France oro linija leido lėktuvų patarnautojoms pasilikti darbe — skraidyti ligi 50 m. Oro linija, kuri priklauso prancūzų vyriausybei, buvo pagrasinta streiku unijos, reprezentuojančios skraidantį personalą. Unijos atstovas paaiškino:

"Nedera oro linijai atimti geriausias metus iš merginos gyvenimo ir tada išmesti ją, kai jos patrauklumas pranyksta."

Air France ir unija suorganizavo m'šrią komisiją, kuri spręst ir nutars patarnautojų "patrauklumą" po 40 m. amžiaus.

Ar religija yra svarbi šeimos laimei?

Taip, sako psichologai, yra daug duomenų, kad religingos šeimos yra kur kas laimingesnės. Viena universitete pravesta studija tarp studentų ir jų šeimų rodo, kad mažiau kaip pusė (47 proc.) tėvų be jokių religinių įsitikinimų buvo studentų laikomi laimingi — jų sūnų ir dukterų. Tuo tarpu didžioji dauguma religingų šeimų įvairiausių religijų buvo laikomi jų vaikų (studentų amžiaus) labai laimingi — 80 proc. žydų, 70 proc. katalikų, 70 proc. protestantų. Ties atradimai sutampa su daugeliu kitų studijų, vis rodančių ta pačia linkme.

Sidabro užlaikymas

Televizijos garsenybė Juliet Mills duoda patarimą, kaip prailginti sidabro amžių. Ji pataria sidabrinus indus, peilius, šakutes, juos išvalius ir išplovus, nusautinti ir po to leisti sausame ore gerai išdžiūti. Tik tada sudėti į dėžę ir supakuoti. Šitai užlaikymas sidabras ne taip greit pajuo-

Pasiruošimas scenai Marijos aukšt. mokyklos dramos pamokose.

Kada vaiką išrinka nelaimė?

Niekas nežino iš anksto, kada kuriam vaikui atsitiks nelaimė, sako daugelis. Netiesia, atsako psichologai. Labai daug žinoma, kada vaikui greičiausiai pasitaiko nelaimių. Pavyzdžiui, daug nelaimių įvyksta, kai vaikas yra pavargęs alkanas ar piktas; kai jo motina yra nerūpestinga, serga ar laukianti kūdikio; kai vaiką prižiūri ar globoja kitas asmuo, ne šeimos narys; kai šeima pakeičia vietovę—persikelia naujon apylinkėn ar yra atostogose. Tas naujasis elementas, kurio vaikas nesupėjo dar pažinti kaip su juo apsieiti, sudaro keistas situacijas, galimai pavojingas. Todėl būtų labai protinga paruošti vaiką naujiems patyrimams, prieš jiems įvykstant.

AR MEILĖ GALINGIAUSIA JĖGA GYVENIME?

Ne. Ji gali būti "didžiausias dalykas pasaulyje". Tačiau kur kas stipresnė yra viltis. Albert Camus matė viltį kaip iluziją kiek tai liečia ateitį. Sveicary filosofas Henri Amiel vaizdavo viltį kaip viso gyvenimo tvirčiausią pagrindą. Nežiūrint, su kuria nuomone sutinkama, viena yra aišku, kad nėra jokios abejonės dėl vilties galimumo. Tėvai aukojasi vildamies, kad jų vaikų ateitis bus daug geresnė. Visi socialiniai pagerinimai, didieji pasiaukojimai dėl artimo ar tautos gerovės yra grindžiami begaline ateities viltimi.

Mišlė

— Jei JAV-se yra pagaminama daugiau kaip 350 rūšių piestučių, kodėl niekad nėra nė vieno arti mano telefono? — negali išspręsti paprastos mišlės amerikiečių namų šeimininkė.

Rašysenos išpėjimas

Rašysenos tyrimo ekspertai teigia, kad asmenys, linę rašyti vis kopdami į viršų, yra linksmi bendrininkai, socialiniame gyvenime noriai prisitaiką visur.

I. Balzekienė, išrinkta į Konsulų baldiaus komitetą. Konsulų baldius įvyks spalio 2 d. Drake viešbuty.

Moterys gen. federacijos suvažiavime San Antonio, Texas. Vidury (su nuomėtu) sėdi Elena Mažeikienė, Washingtono klubo pirm.

Geriausiai besirengiančios moterys

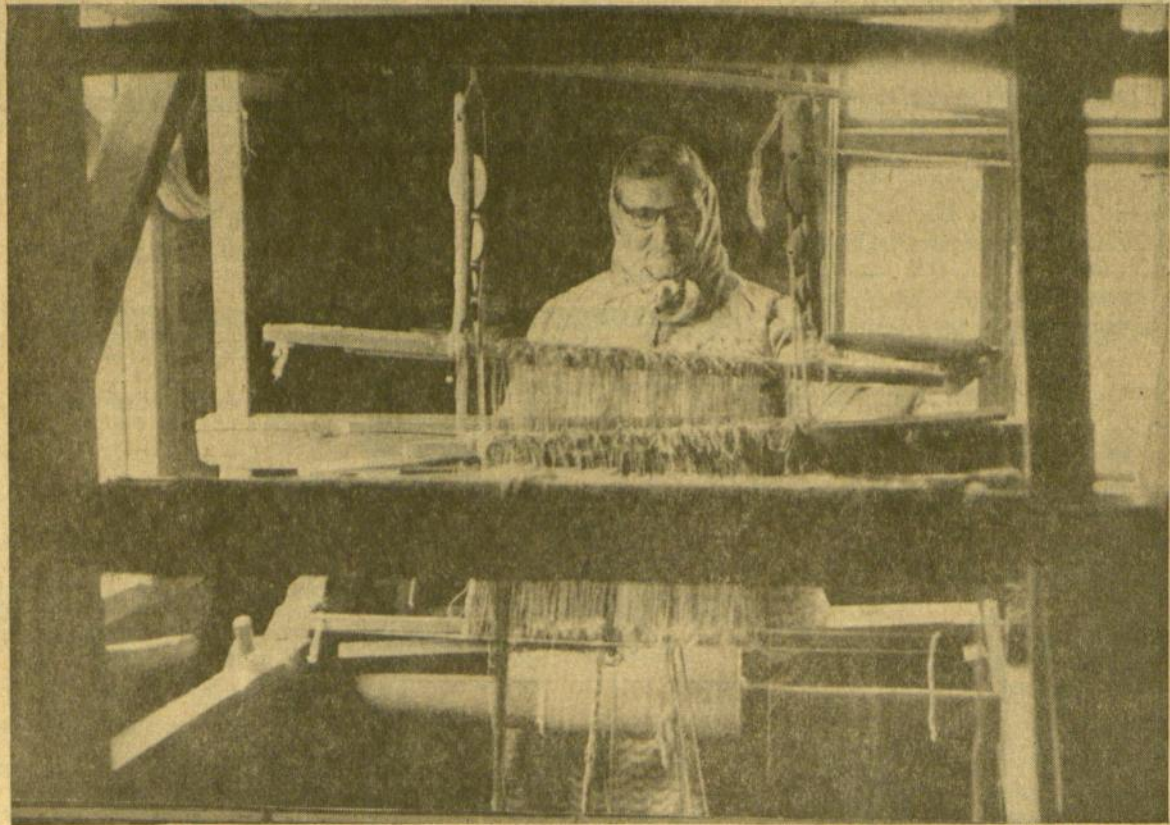
Seniems metams pasibaigus ir naujiems prasidedant, spaudoje pasirodo visokie sąrašai "geriausiųjų" ar tai populiarumo atžvilgiu, ar... blogumo ir pan. Šį sykį duosime geriausiai besirengiančių 14 moterų vardus. Specialiai sudarytas komitetas iš nu-

wer, buv. prezidento našlė. Ji nustūmė į tolimes vietas a.a. Eleonorą Rooseveltienę, o taip pat ir buv. prezidento John Kennedy našlę Jacqueline Kennedy.

O dabar JAV gyventojai praveda domėtis prez. R. Nixono žmona bei valstybės sekretorių žmonomis.

simanančių madų pasauly ir juos stebinančių, duoda šitokį sąrašą, sudarytą pravedus balsavimus, moterų neturinčių ryšių su madų industrija. Jos yra:

- 1) Ali Mac Graw, modeliuoja, virtusi aktore (Paramount Pictures bendrovės prezidento žmona).
- 2) Princesė Salima, buv. Lady Sarah Crichton-Stuart iš Anglijos, princų Karim Aga Khan nuotaka.
- 3) Kirk Douglas (kino aktorius) žmona.
- 4) Patrick Guinness (airių darbo savininko) žmona.
- 5) Robert Sakowitz (Houston parduotuvų savininko-turtuolio)

Rankšluosčių audėja Lietuvoje. Nuotrauka daryta šių metų gegužės mėn.